

Oroszházi HARANGSZÓ

XXI. évfolyam 4. szám · 2014. advent–karácsony

Adventi időjárás

Gondolatok a karácsony különös térhódításáról

Napok óta esik az eső, borús az ég, így az emberek hangulata is az. Sok a teendő, előkészületi időben vagyunk. Adventben már hozzászokhattam volna, hogy mindenütt – világi színtereken – karácsonyi énekek zengnek, de valahogy mégis minden évben újra reménykedek, hogy idén nem így lesz. Már advent elején, hetekkel előbb hozza a Jézuska a karácsonyfákat a kirakatokba, a bevásárlóközpontokba.

Őszi időben kénytelen jönni a Mikulás is. Összemosódnak a szimbólumok: adventi koszorú Mikulással és fenyőfával, adventi naptár Merry Christmas felirattal. Összezavarodnak az érzések, gesztusok is: szeretet, megbocsátás, ajándékozás, családi összetartozás... A készülődés örömeibe lassan befészkel magát az időhiány okozta feszültség és az ajándékozás kényszere. Adventi naptár, karácsonyfa és betlehem egyszerre, egy helyen. Mi történt itt? Felborult a természet rendje és ezzel együtt megzavarodott időérzékünk is? Egymásba csúsznak a teendők, a programok és már az ünnepek is? Ne hagyjuk! Ne engedjük! Tiltakozom, mert mindennek rendelt ideje van! A borongós időjárás arra készítet minket, hogy együtt keressük az éltető fényt, életünk rövidtávú céljait és végső célját.

Az adventi időszak rohamléptekkel múlik és közelít karácsony ünnepe. Eltöprengök. Hány és hány olyan karácsony volt,

amikor az utolsó simításokra már nem jutott idő. Ilyenkor megtelik a szennykosár, a szekrény mélyére kerül a vasaló, és megszületik az elhatározás: jövőre előbb kezdem a felkészülést. Rangsorolok az utolsó napokban: ez fontos, amaz nem annyira. De vajon mennyi idő kellene? Látszólag egyszerű a válasz, és mégis az az érzésem, nem lenne elég annyi sem. Hol a megoldás?

Tér és idő keresztjére feszítve éljük mindennapjainkat. A határidőnaplónk sűrűn teleírva, és az adventi időben még inkább beleütközünk abba az akadályba, hogy ember egyszerre két helyen egy időpontban nem képes jelen lenni. Ilyenkor jönnek a kellemetlen magyarázkodások, esetleges sértődések és a lehetetlen alkalmazkodási kényszerből születő rossz döntések. De végső elkeseredésünkben küzdhetünk is: ennek a programnak az elejéből, amannak a végéből csippentek le egy darabot... Van, aki könnyedebben veszi ezt, van, aki lelkiismeret-furdalással küzd. Esténként zakatoló agyunk, kezünk, egész testünk kikapcsolódásra vágyik. Betöltekezni valamivel, ami nem evilági és nem múlandó. Ami kikapcsol a mindennapok zűrzavaros aggodalmaskodásából, s megelégedettség felé visz.

Egyszer csak kisüt a nap és oszlanak a felhők. Mert a megoldást már nem a világban, magamban, emberi szinten várom, hanem megszívlelem Jézus felszólítását: „Egyenesedjetek fel és emeljétek fel fejete-

ket...” Nem a porban, a földön keresem a választ, nem is csupán jó tanácsban, baráti szóban, egyházi tanításban... Feljebb. S ahogy feltekintek, egészen más megvilágításba kerül az adventi sürgés-forgás, mert végre tudok örülni annak, hogy másnak örömet szerezhetek. Van időm – mondogatom magamnak. Pont annyi és pont arra, amire kell. Eltűnnek az aggodalmaim és az ünnepvárás édes feszültsége tölt be. Kitisztulnak a gondolataim, mert már nem az ajándék értéke, hanem a szív szeretete a fontos. Egyre kevésbé veszem észre a zavaró tényezőket időjárásban és emberekben, lassan megszületik és hatalmába kerít a megelégedettség érzése, mert elfogadom, hogy elfogadott vagyok.

És már kevésbé zavar, hogy karácsonyozunk adventben, mert legalább több idő adatik arra, hogy ki-ki megfogalmazza magának, mit is jelent számára ez az ünnep. Megnyitom a fülemet a válaszok meghallására és elámulok... Én is újrafogalmazom magamnak egyik kedves adventi énekünk (EÉ 133) alapján:

– Várom Immanuelt, ami azt jelenti, hogy Isten velünk van. Amikor egy pillanatra sem keríthet hatalmába a kétely és a hit ingadozása.

– Várom Jessze vesszejét, Isai örökségét, a pokoltól való szabadulást, az istencsereket korszakát.

– Várom a Naptámadatot, hogy a sötét-

Mindenkinek áldott karácsonyt és egészségben, örömben gazdag új évet kíván az Oroszházi Evangélikus Egyházközség!

seg ereje gondolkodásban, tettben és szándékban megszűnjön, és világosság ragyogjon a világra, várom a messiási kor beköszöntét.

– Várom Dávid törzsének kulcsát, mely megold minden zárat, és teljes szabadságot hoz nekünk.

Érdemes hát idén is Jézus felszólítására hagyatkozva átélni ezt az időszakot: „... egyenesedjétek fel, és emeljétek fel a fejetekeket, mert közeledik a megváltásotok.” [Lk 21,28]

Így várakozhatunk és vágyakozhatunk a második adventre, Jézus Krisztus uralmának idejére. Karácsony térhódítása meghatározhatja jelenünket és vágyainkat egyaránt. Sok szép versben megfogalmazódik a gondolat: bárcsak erősödne a szeretet az emberek között!

Várom a tökéletes, teljes felkészülésről lemondva, a készülődés izgalmával, gyermeki módon várom a titok meg- és újraszületését.

Várom a Közeledőt, az Eljövendőt, az Érkezőt.

Várom a betlehemi csöpp gyermekben a világ Megváltóját.

Várom a szeretet kiteljesedését és győzelmét.

Áldott adventi várakozást és szeretetteljes karácsonyi ünnepeket kívánok minden kedves olvasónak! Szeretettel:

IHÁSZ BEATRIX

Életprogram újévi fogadalomhoz

„... királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas...” [Zak 9,9]

La-punk megjelenése két újév ünneplése közé esik. Az egyiket már elkezdtük november végén, amikor advent 1. vasárnapján ránk köszöntött az új egyházi esztendő. A másik előttünk áll, hiszen alig két hét, és január 1-jén köszöntjük az Úr 2015. esztendejét. Akárhogyan is van, minden új kezdet – különösen az évek indulása – új és új fogadalmak megtételére indít minket. Rendjén is van, hiszen éppen ez mutatja, hogy magunk számára sem zárt, tökéletes az az életvezetés, amit folytatunk. Új elhatározásaink múltunk rövidebb-hosszabb szakaszainak kritikájából fakadnak: érezzük a korrekció szükségességét, megérint bennünket a változtatás, a javítás igénye. Úgy gondolom, hogy felesleges felsorolnom, mi mindent érintenek ezek az ígéretek, és arra sem kell túl sok szót vesztegetni, hogy mivé lettek ezek a nagy tervek.

Sokkal inkább advent 1. vasárnapjának, az új egyházi év első hetének ígéje foglal-

koztatott ebben az összefüggésben: mit és milyen perspektívával üzen ez a rövid zakariási íge? Már önmagában beszédes a próféta szó, ha azt együtt halljuk az első adventi vasárnap ősi evangéliumával, a virágvasárnap történet Máté által feljegyzett szavaival. Az Úr nemcsak folyamatos érkezésben, közelítésben van, hanem érkezése valóság! Adventi várakozásunk nem egy ősi ígért felmelegítése, továbbgondolása, továbbvárása, hanem egy megtörtént érkezés személyessé válásának áhítása. Ebben az összefüggésben a heti íge nem csak egy hét ígéje, nem csak egy ünnepi időszak ígéje. S nem csak egy új egyházi évé. Egy egész élet programja: a készenlét, a nyitottság és a mindennapi találkozás örömeinek átéléséből táplálkozó élet programja.

Az életprogram igazi csodája azonban még ennél is több: nem rajtunk múlik és nem időleges, mulandó értékek motivációja indít minket, hogy újból és újból neki-

vágjunk. Akármit teszünk, Isten folyamatosan keres minket: embermentő szeretete miatt, kimeríthetetlen fantáziájának minden eszközt és lehetőséget felhasználó megnyilvánulásával szüntelenül közelít hozzánk. Mindezt nem tolakodóan, nem erőszakosan, hanem azzal a kifinomult érzékenységgel, amely az adott élethelyzetben a legmegfelelőbb, legalkalmasabb pillanatban világosságot, megoldást képes hozni. Újévi fogadalomként nem kell mást tenni, mint elkötelezeten, hittel megélni, amit egyik kedves adventi énekünk így fogalmaz meg: „Kitárom előtted szívem...” Ezt a fogadalmat semmivel nem tudjuk felülrni, semmi sem lehet nagyobb nála. E nélkül minden igyekezetünk hiábavaló, ezzel élve azonban minden napunk a megújulás, a megtartás, az élő reménység ajándékának megtapasztalása lehet.

ÖRDÖG ENDRE

Kedves Testvérek!

Előretételezve a 2015-ös esztendőre, gyülekezetünk fennmaradása és hitéletünk sokszínűségének megtartása érdekében újra és újra hangsúlyozva kérjük mindenki anyagi áldozatvállalását. Adományaik, az egyházfenntartói járulékaik, a perselybe szánt összeg befizetésének és mértékének önkéntessége kifejezi: nem kívánunk erőn felüli terhet róni senkire, de gyülekezetünk nem nélkülözheti a támogatásnak ezt a formáját. Közösségünkért való felelősségünk, szeretetünk, felfelé vágyunk tehát felajánlásaikat. Ha valakinek könnyebbé jelent, akkor az egyházközösségnek szánt felajánlást nem kell egy összegben befizetnie, lehetőségeihez mérten kisebb összegek, részletekben is lehetséges. A befizetések ügyében Lelkészi Hivatalunk munkatársai mindig készséggel állnak segítségükre.

Minden támogatásukat megköszönve:
ÖRDÖG ENDRE igazgatólelkész

Karácsonytól vízkeresztig – Ünnepi alkalmaink

December 24. (szerda):

- 15 órakor karácsony esti Családi istentisztelet a templomban;
- 17 órakor gyülekezeti istentisztelet a templomban;
- 23.30-kor éjféλι istentisztelet a templomban.

December 25. (csütörtök), karácsony . napja:

- 10 órakor ünnepi gyülekezeti istentisztelet úrvacsorával a templomban.

December 26. (péntek), karácsony . napja:

- 10 órakor ünnepi gyülekezeti istentisztelet úrvacsorával a templomban.

December 28. (vasárnap):

- 10 órakor gyülekezeti istentisztelet a templomban;
- 10 órakor Típegő istentisztelet a gyülekezeti házban.

December 30. (kedd):

- 8 órakor áhítat a gyülekezeti házban.

December 31. (szerda):

- 17 órakor óév esti gyülekezeti istentisztelet a templomban.

Január 1., Újév (csütörtök):

- 10 órakor ünnepi istentisztelet úrvacsorával a templomban;
- 17 órakor istentisztelet úrvacsorával a gyülekezeti házban.

Január 4. (vasárnap):

- 10 órakor istentisztelet úrvacsorával a templomban;
- 17 órakor vespera a templomban;

Január 6. (kedd), vízkereszt napja:

- 10 órakor ünnepi istentisztelet a templomban.

Ünnepi alkalmak a leánygyülekezetekben

December 19. (péntek):

- Rákóczi telepen 15.30-tól ifjúsági, majd felnőtt bibliaóra.

December 21. (advent 4. vasárnapja):

- Szentetornyán 8.30-kor istentisztelet (gyermekek karácsonya);
- Rákóczi telepen 10 órakor istentisztelet, majd karácsonyi színdarabra készülünk a gyermekekkel;
- Kardoskúton 14 órakor istentisztelet, majd karácsonyi színdarabra készülünk a gyermekekkel.

December 25. (csütörtök), karácsony 1. napja:

- Szentetornyán 8.30-kor istentisztelet úrvacsorával;
- Rákóczi telepen 10 órakor istentisztelet (gyermekek karácsonya);
- Kardoskúton 14 órakor istentisztelet (gyermekek karácsonya), után úrvacsorával.

December 28. (vasárnap):

- Szentetornyán 8.30-kor istentisztelet;
- Rákóczi telepen 10 órakor istentisztelet;
- Kardoskúton 14 órakor istentisztelet;

December 31. (szerda):

- Orosházán 20 órától éjjel 2 óráig ifjúsági szilveszter (a leánygyülekezeti fiataloknak is);

Január 4. (vasárnap):

- Szentetornyán 8.30-kor istentisztelet úrvacsorával;
- Rákóczi telepen 10 órakor istentisztelet úrvacsorával;
- Kardoskúton 14 órakor református istentisztelet.

Január 11. (vasárnap):

- Kardoskúton 14 órakor evangélikus istentisztelet.

Cogito ergo sum XVI.

Mária kiválasztásának körülményei

Lucács evangéliumának 13. fejezetében Jézus felidéri azt a beszélgetést, amit atyjával folytatott. Eszerint az Atya szomorúan jegyezte meg az alábbiak szerint választott népéről: Jeruzsálem, Jeruzsálem...

Véleményem szerint itt jutott el arra az elhatározásra, hogy nemcsak az egyistenhívő népeket, hanem a pogány nemzeteket is személyének tiszteletére, imádatára, parancsainak megtartására ösztönözze. Ezt úgy látta megvalósíthatónak, ha fiát, Jézust küldi el akaratának megismertetésére. Ha Jézus embergyermekként fog megszületni a földi világban és így végzi el a nagy tértöltevényiséget. Ezért megbízást adott a Szentléleknek, hogy keresse meg azt a tiszta lelkű szüzet, aki méltó lesz arra, hogy az isten-gyermeket méhébe fogadja és világra hozza.

A Szentlélek ennek teljesítésével Gábrriel arkangyalt bízta meg, aki a galileai Názáretben élő Máriát választotta. Gondolataim szerint Mária nem a köznépből való volt, hanem előkelő származású lehetett. Feltételezhetően a római megszállás alatt lévő Galileában, mint a birodalom legszél-ső keleti tartományában, a határon túli ország uralkodójával kezesként cserélt család

tagja volt. Ezt alátámasztja, hogy a születendő gyermek a szomszédos országok királyainak is tudomására jutott. Ez őket arra készítette, hogy a megszületett gyermeket meglátogassák és ajándékot adjanak neki. Útjukat vezérlőcsillag kísérte és irányította. A látogatók a születendő királyi gyermeket

Leonardo da Vinci: Madonna a gyermekkel, Szent Annával és Keresztelő Szent Jánossal

Heródesnél, az ország uralkodójánál keresték. Aki azonban semmit nem tudott róla, és felkérte a látogatókat, hogy ha megtalál-

ják, visszatérésük alkalmával tájékoztassák őt. Az már isteni sugallatnak tekinthető, hogy olyan ajándékokat vittek, amelyek kisméretűek, de nagy értékűek voltak. Arra való, hogy a majdan menekülésre kényszerülő szent család utazásához anyagi segítséget nyújtsanak. (A szent gyermek születésének körülményeit a Bibliában olvashatjuk, és erről sorozatom XIV. részben bővebben leírtam gondolataimat.)

Mária előkelő származását alátámasztja az is, hogy a fogantatás körülményeit szülei elítélték, és ez Máriának súlyos fájdalmat okozott. A lelke akkor nyugodott meg, amikor az isteni üdvözlést megkapta és tudomására jutott, hogy az Úristen küldetését hivatott teljesíteni. Mária szülei végül csak egy ácsmestert választottak férjéül, Józsefet, aki mellesleg Dávid nemzetségéből származó volt. Mária kivételes származását az is megerősíti, hogy rokona Erzsébet (öt később meglátogatta), aki úgyszintén előkelő férfinak, egy rabbinak a felesége volt. Mindezeket a Biblia természetesen nem részletezi, azonban – a leírtak háttérében – a fenti gondolatok megírására készítették.

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN

Orosháza ceruzahegyen

Balogh Örsé 103 alkotása között Orosháza templomai, középületei, városképi jelentőségű polgári házai, illetve az evangélikus egyházhhoz kötődő épületek szerepelnek. A 11 evangélikus egyházi épületet ábrázoló grafikája közül az Orosházi Harangszó hasábjain most a rákóczi telep evangélikus templomát következő. Az épület alapköveteléseinek időpontja 1940. július 14. Az abbamaradt építkezést 1944. október 5-ig folytatták, míg az első bomba le nem esett. Végül 1949-re készült el.

Evangélikus templom, Orosháza–Rákóczi telep

Az I. világháború orosházi evangélikus halottai IV.

A harcba küldött osztrák–magyar hadsereg katonáinak önbizalma – látva az értelmetlen és súlyos veszteségeket – napról napra csökkent. Az őszi-téli hónapokban folyamatosan érkeztek rossz hírek a szerbiai és a lengyelországi harcokról, a háború kegyetlenségéről. Az elszántan küzdő katonák többsége morálisan is megtört. 1914 végére több katona érkezett haza szabadságra. A családtagok, ismerősök, utcabeliek közvetlenül értesülhettek arról a hihetetlen küzdeletről és szenvedésről, amelyet az orosháziak is átéltek a lövészárkokban, a szerb hegyekben, a Kárpátokban és másutt. Sok szó esett a veszteségek okairól, a mozgósítási, felvonulási tervek menet közbeni megváltoztatásáról.

Kálmán Rezső lelkészünk 1925-ben jelentette meg *Az orosházi evangélikus hősök emlékezete* című füzetét, melyben közel 800 név szerepel. Ebből válogattuk ábécé-rendbe szedve a nagy háború első hónapjaiban elesettek névsorát. Az évszázada életüket áldozó orosháziak emlékét őrizzük kegyelettel!

1914-BEN HALT HŐSI HALÁLT

- *Székács József* őrzvezető 101. gy. e. 24 éves, déli harctér
Székács Antal–Bacsúr Mária
- *Székács Lajos* gyalogos, 101. gy. e. 27 éves, Szerbia
Székács Sándor–Czikora Éva
Felesége: Lőrincz Julianna
- *Szikor Károly* honvéd, 4. honvéd gy. e. Szerbia
Édesanyja: Szikor Borbála
Felesége: Hima Mária
- *Szikora István* gyalogos, 101. gy. e. 28 éves, Szerbia
Szikora István–Jankó Zsuzsanna
Felesége: Dani Etel
- *Szikula Andor* hadnagy, 101. gy. e. 25 éves, Lemnamela, Galícia
Szikula Andor–Höbl Irén
- *Szilasi Horváth Pál* gyalogos 101. gy. e. 24 éves, Galícia
Szilasi Horváth Pál–Domoki Julianna
- *Szokodi Antal* gyalogos, 101. gy. e. 26 éves, Gradina
Szokodi András–Varga Judit
Felesége: Ádász Julianna
- *Szokodi Péter* gyalogos, 101. gy. e. 59 éves, Mezőlaborc
Szokodi György–Madarász Katalin
Felesége: Jagri Mária
- *Szokolai Bálint* honvéd, 4. honvéd gy. e. 37 éves, Szerbia
Szokolai György–Makula Mária
Felesége: Gombkötő Julianna
- *Szula István* utász 21 éves, Visegrád
Szülei nincsenek feljegyezve
- *Szűcs Ferenc* honvéd, 4. honvéd gy. e. 34 éves, Szerémség
Szűcs János–Horváth Erzsébet
Felesége: Miszlai Etel
- *Tenkes Mihály* honvéd, 4. honvéd gy. e. 31 éves, orosz harctér
Tenkes Dávid–Németh Julianna
Felesége: Hegyi Katalin
- *Tompa Antal* gyalogos, 101. gy. e. 26 éves, Trebinje
Tompa György–Kertai Róza
Felesége: Kun Mária
- *Tóth Gergely* honvéd, 4. honvéd gy. e. 30 éves, Chirov
Tóth János–Tóth Zsuzsanna
Felesége: Horváth Róza
- *Tóth István* tüzér, 39. tüzér e. 23 éves, Zvornik
Tóth István–Tóth Róza
- *Tóth Lajos* gyalogos 30 éves, Bilic
Tóth Lajos–Héjjas Zsuzsanna
Felesége: Németh Róza
- *Tóth Lajos* gyalogos 101. gy. e. 27 éves, orosz harctér
Tóth Lajos–Deák Katalin
Felesége: Tóth Julianna
- *Trabak György* gyalogos, 101. gy. e. 36 éves, Bácstopolya
Trabak János–Kepka Erzsébet
Felesége: Karkus Mária
- *Vangyel Sándor* önkéntes, 34. tüzér e. 21 éves, Korniczki
Vangyel Mihály–Sulyok Gizella
- *Varga István* honvéd, 4. honvéd gy. e. 30 éves, Kosmienko
Varga Mihály–Horváth Zsuzsanna
Felesége: Gyarmati Julianna
- *Varga József* gyalogos, 101. gy. e. 32 éves, Lagiewki
Varga György–Sz. Molnár Zsuzsanna
- *Varga Sándor* szakaszvezető, 101. gy. e. 24 éves, Chirow
Varga György–Gombkötő Mária
- *Varga Sándor* honvéd, 4. honvéd gy. e. 18 éves, Wolhinia
Varga Pál–Sin Erzsébet
- *Vági András* honvéd, 4. honvéd gy. e. 34 éves, Miskolc
Vági Pál–Bokor Erzsébet
Felesége: Bokor Katalin
- *Vági József* gyalogos, 101. gy. e. 30 éves, Budapest
Vági József–Ágoston Katalin
Felesége: Nagy Julianna
- *Vági József* őrzvezető 4. honvéd gy. e. 29 éves, Ungvár
Vági Péter–Szemenyei Katalin
- *Vági Sándor* szakaszvezető, 101. gy. e. 30 éves, Budapest
Vági Mihály–Németh Éva
Felesége: Mikulás Róza
- *Vecseri Sándor* tizedes 4. honvéd gy. e. 29 éves, Zagorc
Édesanyja: Vecseri Zsuzsanna
- *Zalai János* gyalogos, 101. gy. e. ismeretlen helyen
Zalai Antal–Szendi-Horváth Katalin
- *Zalai János* gyalogos, 101. gy. e. 24 éves, Grodina
Zalai János–Szemenyei Zsuzsanna
- *Zelenka Lajos* gyalogos, 37. gy. e. 24 éves, orosz fogságban
Zelenka József–Sáfár Éva

KOSZORÚS OSZKÁR

(Folytatása következik...)

I. világháborús hősök temetője I.

Hősökre emlékezünk

Az orosházaiak kegyelettel őrzik áldozataik emlékét: emléktábla, hősök szobra, katonai temető, Gyopároson a Hősök Ligete és emlékoszlop tanúskodik a megbecsülésükről.

A temetőben a háború áldozatainak, a számunkra ismeretlen távolodott hősök sírjai közt sétálva érinthet meg bennünket leginkább, hogy jelenünk és az elmúlt száz év előtt történtek között érezhetően itt a legkisebb a távolság.

Némelyik emlékkő tövén egy szál száraz rózsza, amely nem is olyan régen még láthatatlan, eleven gyökerekről táplálkozott. Akár a temető szimbóluma is lehetne. Ebben a temetőben találtuk kőbe vésvé, hogy a háború okán Molnár Ferenc, a 101. gyalogezred katonája 18 évesen már hősi halott volt, és egy másik legfiatalabb áldozat: Ravasz József a harctéren szerzett betegségében életének 19. évében halt meg. Mihályka István tartalékos hadnagy 53, Tury Gyula honvéd alezredes 57 éves volt, amikor a háború véget vetett életének. Feltehetően a hősök közül ők a sírkert legidősebb lakói. A közvitézek sorából keveseknek vészték fel a neve alá, hogy hol, melyik fronton esett el a hazáért. Közülük kettőnek a nevét idézzük ide: Csizmadia Ferenc, a 101. gyalogezred közvitéze 34 évesen esett el (Siljak, Szerbia 1914), Verrasztó Sándor a 101. gyalogezred közvitéze 24 éves volt (Kulajevics, 1915). És vajon Joczkovics Milos és Joun Badiun közvitézeket és az ismeretlen magyar és román katonákat hová várhatták haza, talán évtizedeken át, mint eltűnteket?

A centenáriumi évében az első világháború évfordulójának és hősi áldozatainak kísérlünk meg emléket állítani. A ma emberében, akár csak a krónikásiban, önkéntelenül felmerül a kérdés: a száz év előtt hősi halált haltak emlékét vajon megtudják-e őrizni a hősi temetők a következő század folyamán?

A hősi temető

Az utolsó békeév (1913) eléggé nyomasztó viszonyokat hozott, hiszen a háború már számos vonatkozásban előrevetette árnyékát. Elmondható, hogy száz évvel ez előtt a háború nem érte egészen váratlanul Orosháza társadalmát, s abban az országgal

együtt kényszerült részt venni. A háború gyorsan behatolt a családok életébe. Reménység, tervek, álmok fonalát tépte el. Rövidesen az orosházi állomáson is így búcsúztatták a vonuló csa-patokat: Éljen a hadsereg! Éljen a hadsereg! A rendelkezésre álló adatok szerint 1914 végére már közel ezer orosházi harcolt különböző frontszakaszokon.

1914 és 1918 között, a történelem első véres világháborújában (a hivatalos források megközelítően pontos adatai szerint) az orosházi hadbavonultak embervesztése 1162 fő volt, ami nem tekinthető végleges számnak. Annál inkább nem, mert az orosházaiak zöme a békéscsabai 101. és a nagyváradi 4. gyalogezred kötelékében szolgált. Megjárták a világháború valamennyi frontját Galíciától Doberdóig, a Kárpátoktól Szerbiáig. Magas volt azok száma, akiknek a különböző harctereken nyomuk veszett. Sorolhatnánk még neveket, akik ismeretlenben nyugszanak.

S a frontról jött lapokat, hogy: „... itt nincs más, csak fagyos rög és iszapos sár, halál előttünk, halál mögöttünk”. A kegyetlen valósággal szembenézni nem egyszerű dolog. Egy háborús visszaemlékező szavai ezek: „Volt olyan elűnt bajtársunk, akiről csak tavaszra derült ki, hogy egész télen ott feküdt a galíciai hó alatt, előbb a csizmája mutatta meg magát...”

Több családból apa és fia is a fronton voltak, mivel 1916-ban már a 39–50 évesek is pótsorozásra kerültek. És jöttek a le-sújtó hírek a súlyos sebesültekről, az első hősi halottokról. Elodázhatatlan szükségé vált a hősi halottak részére temetőparcella biztosítása. Az evangélikus gyülekezet 1914. november 6-án tartott képviselő-testületi gyűlésén Brósz János tanító indítványozta, hogy „az 1914-ben hadban elesett, sebesülésben vagy hadban szerzett betegségben elhalt hősöknek” az egyház adjon közös temetőhelyet, felekezeti különbség nélkül. Az egyház az indítványt egyhangúlag elfogadta, s megbízta az elnökséget, hogy a nyugati (ma Alvégi) temetőben alkalmas helyet jelöljön ki. Néhány nappal később, november 18-án jelentette az elnökség, hogy a határozatnak eleget tett, s felajánlotta a hősök temetőjét a többi egyháznak is.

Az 1914–1918-as hősök parcellája a temető nyugati oldalának közepén található. Kerítetlen rész, oldalain több gesztenyefa díszlik (emiatt gesztenyés parcellának vagy kertnek is emlegették.) A temetőparcellát emlékkövel vagy emléktáblával ekkor nem jelölték meg.

Első hősi halottaink

Ők az Orosházi Evangélikus Egyház-község halotti anyakönyvének bejegyzése alapján a következők: Vági András, 4. honvéd gyalogezred, 34 éves (1914. október 19.); Szabó Péter, 4. honvéd gyalogezred, 36 éves (1914. október 26.); Brestyánszky Gyula, 101. gyalogezred, 24 éves (1914. november 12.); Balog Antal, 30 éves (1914. november 17.); Vági József, 101. gyalogezred, 30 éves (1914. december 7.).

Az I. világháborús hősök temetője most, száz év után is az Alvégi temető (újabb beosztás szerint 12-es parcellájának) része. A parcella térképén 269 sír van felüntetve. Ezen belül a két temetőúttal, valamint a régi és új ültetésű gesztenyefákkal határolt I. világháborús részben a bejárás alkalmával 143 sírt vettünk számba. Közülük hatvanöt „A hazáért” felirattal megkülönböztetett egyforma fejfa, melyet Orosháza község képviselő-testülete 1930-ban készíttetett. Nem a hősök parcellájában, de a 12-esen belül található Muzsai István I. világháborús hős fejköve.

Meg kell jegyezni, hogy az I. világháborús katonasírok között – bár kis számban –, de más sírok is találhatóak. Későbbi időkben előfordult, hogy a hősi halottak hozzátartozói és rokonai is ide temetkeztek. Ma már nem ismert ok miatt két, a II. világháborúban elesett hőst is itt helyeztek örök nyugalomra.

Az első világháborúban elesettek teljes névsorának közlésétől részben terjedelmi okokból, részben a nevek rossz olvashatósága miatt le kellett mondanunk.

„A HAZÁÉRT” felirattal jelzett azonos kivitelű fejköveken az alábbi nevek olvashatók: Bazsali József, Bánki H. János, Bokor Lajos, Botta Mihály, Csizmadia Ferenc, Dénes Ferenc, Dénes József, Dér András, Dominkó Mihály, Dougán Károly, Garai István, Gombkötő Lajos, Hegyi

☞ Antal, Hima Antal, K. Horváth János, Horváth József, Huszár András, Joczkovics Milos, Kerekes András, Kernók Lajos, Kertész József, Kotolák Ferenc, Kovács Mihály, Kunos István, Kunos János, Lódi József, Máté Antal ifj., Merges János, Molnár Ferenc, Miku János, Nagy István, K. Németh István, Németh János, K. Németh Mihály, Plenter Sándor, Rác János, Répás András, Rocskár György, Salamon István, Sebján

Pál, Szabados József, Szabó Ernő, Szemenyei Sándor, Szénási János, Terjék Bálint, Tóth Imre, Tóth János, Tóth Sándor, Tóth Sándor, Tomka Pál, Triznyai Ferenc, Túróczi Sándor, Vági Bálint, 4. Ismeretlen magyar katona és a 7. Ismeretlen román katona.

A háború utáni nehéz években a hősi halottak temetőhelyeinek és sírjainak karbantartásához – országos viszonylatban is –

közzadakozásból próbáltak pénzt teremteni. Például a belügyminiszter 1926 márciusában a törvényhatóságokat arról értesítette, hogy a hősi halottak sírjainak karbantartásához szükséges összegek előteremtésére – az addigi rendelkezésektől eltérően – ezen túl május utolsó vasárnapjára is engedélyez nyilvános országos gyűjtést.

VERASZTÓ ANTAL

Emlékezőbeszéd a nagy háború áldozatairól

„1925. március 29-én gyönyörű vasárnapra virradtunk. Már a kora reggeli órákban hatalmas fekete tömegek hullámoztak a templom bejárata körül, várták a kapuk felnyitását. 9 óra után kinyitották a kapukat, s vonultak be rajta a hősi halottak szomorú hozzártartozói. Öreg, reszkető aggastyánok, fehér hajú, kisírt szemű asszonyok, bánatos özvegyek, két-három gyermek kezét szorongatva foglalták el a részükre kijelölt helyeket. Mintegy 4000 ember helyezkedett el a templomban, azt teljesen megtöltve.” – így írt a kortárs Kálmán Rezső evangélikus lelkész arról a napról, amikor templomunkban elhelyezték a máig látható 4 hatalmas, egyenként 4 méter magas és 130 centi széles, díszkeretbe foglalt márványtáblát, az első világháború – vagy ahogy akkor mondták: a nagy háború – közel 800 evangélikus hősi halottjának emlékére. Folytatom az idézetet: „A névsor még nem zárult le, hiszen hány százán vannak még most is közöttünk, akik testükben, lelkükben hordják a háború osztaggatta hatalmas sebeket, milyen sokan vannak, akiket még féltő szeretettel, most is haza várnak.”

Kedves Evangélikus Testvérek!
Tisztelt Emlékezők! Vendégeink!

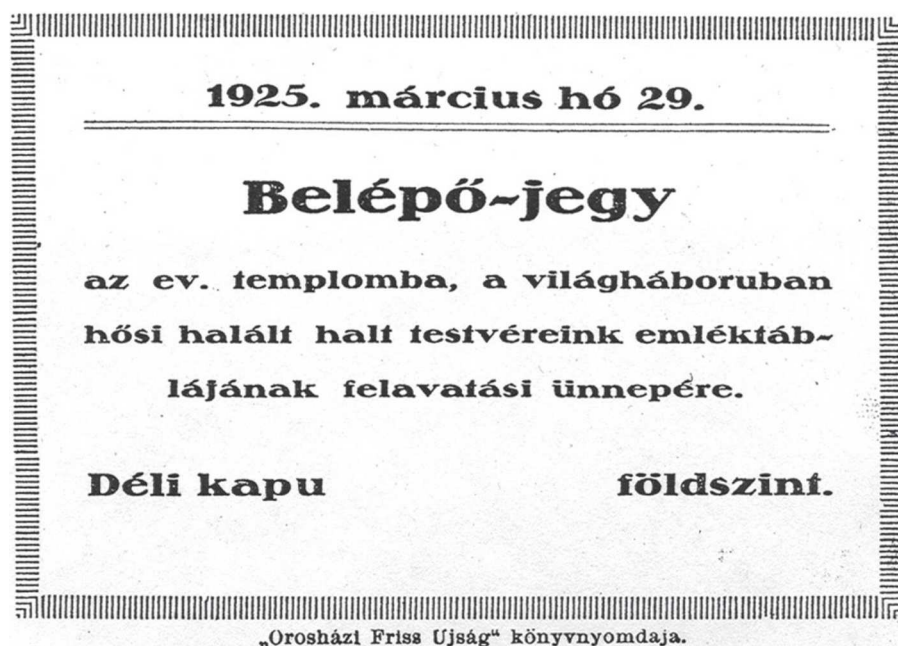
Emlékezzünk az 1914-től 1918-ig tartó I. világháború kitörésének 100. évfordulójára!

1914. június 28-án, Szarajevóban meggyilkolták Ferenc Ferdinándot, az Osztrák–Magyar monarchia trónörökösét és feleségét. Egy hónap múlva Bécs – a villámháború sikerének reményében – hadat üzent Szerbiának. Ahogy teltek a hetek, egyre több orosházi katona is bevonult, búcsúzott szeretett családjától, feleségétől, szüleitől, gyermekeitől, ismerőseitől, a falutól. Többségüket a békéscsabai 101., il-

letve a nagyváradi 4. honvéd gyalogezredhez sorozták be. Itt maradtak az idősödő szülők fiuk nélkül, a feleségek férj nélkül, a gyermekek édesapa nélkül. Aztán a nagy háború első szerbiai, majd galíciai csatái után sok családhoz megérkezett a szükségvív értesítés: „Hősi halált halt a magyar házáért”. Az idős apák és anyák, erőtlenséggel és gyöngyözéssel gyermekek ide, az Isten házába menekültek vigasztalást keresni.

köztség készpénzvagyonának jelentős részét pedig – többszöri felhívásra – hadikölcsönkötvényekbe fektették, ami végül teljesen elértéktelenedett.

Aztán – ahogy dr. Jeszenszky Elek orosházi közjegyző, tartalékos százados emlékezett – „jöttek a csaták, a nagy, hosszú, borzalmas háború. És ahol a legnagyobb volt a baj, ahol a legjobban dühöngött a vész, mindeütt ott volt a Magyar! Sziklaszilárdan ál-

Isten adott erőt a három orosházi evangélikus lelképásztornak, Kovács Andornak, Kálmán Rezsőnek, Horémusz Pálnak, hogy vigasztalják a gyülekezetet. A háború kitörésétől kezdve minden szerdai istentiszteleten imádkoztak a hadba vonulókért, az istentisztelet végén pedig gyűjtést rendeztek az életüket áldozó katonák hozzátartozóinak és a sebesültek segélyezésére. Hadi célokra elvitték a toronyból a harangokat, a díszes orgona ónsípjait. Az egyház-

lott, mint a hegyi bérc, mert így kívánta a magyar becsület! És aztán jött a vég! Egy szép napon arra ébredtünk, hogy koldusbottá vált kezünkben a fegyver és tépett ronggyá a zászló!”

Több próbálkozás után, 1924 novemberében határozott úgy az egyházköztség képviselő-testülete, hogy elkészítteti a hősök emléktábláját, s erre felajánlott 100 mázsa búzát. Ugyanakkor több mint 30 millió (inflálódó) korona készpénzt is ösz-

szedtek a gyülekezet tagjai. Megbízták Kálmán Rezső igazgatólelkészt és Süle László építész, másodfelügyelőt az emléktáblák elkészíttetésével, az ünnepség megszervezésével és rendezésével.

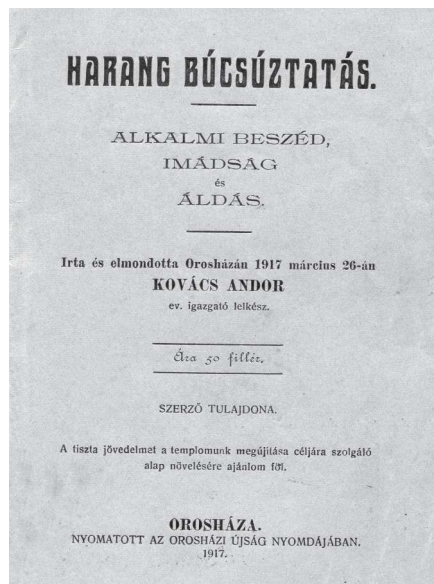
A négy, carrarai márványból készült, emléktáblát Stenger István hódmezővásárhelyi kőfaragó mester véste, arany betűkkel festette. Minden táblán nagy betűkkel ez a felírás olvasható: „*Hősi halált haltak a magyar hazáért 1914–1918*”.

Az emléktáblák avatásán – mint említettem – négyezer fő volt jelen. A kormányzó képviselőjében László Miklós tábornok volt itt, eljött Kratochwil Károly altábornagy, az egykori nagyváradi 4. honvéd gyalogezred parancsnoka (276 orosházi hősi halottja volt az ezrednek) és Panwitz Vilmos, a volt császári és királyi 101. gyalogezred ezredese (ők 393 orosházi áldozatot tartottak nyilván). Együttérzésüket fejezték ki az egyházak, a község, az iskolák, az állami hivatalok, a társadalmi egyesületek szépszámmú képviselői is.

A „Jövel, Szentlélek Úristen” kezdetű egyházi énekünk elhangzása után Kovács Andor esperes – aki mélyen átérezte a tragédiát, hiszen 19 éves fia is hősi halált halt – lépett az oltár elé. Imádságából idézek: „*Tépett szívvel, gyászban ünnepelünk. Fájdalmunk, keservünk, veszteségünk gyöttrő kínjai közt nem találunk nyugalmat, nincsen békeségünk. Kirabolt Hazának, megtépett*

nemzetnek apát, férjet, fiút vesztett árva népe vagyunk. Kétszeresen árvák, mert elvesztek véreink, s nagy részben elveszett országunk.”

Dr. Raffay Sándor, a Bányai egyházkerület püspöke megrázó erővel, az egész gyülekezetet magával ragadó apostoli tüsszel

prédikált. Ebből idézek: „... *mozdul és meg-elevenül 800 szomorú sír, lakóik elibénk állanak, a porladó csontok felöltik ismét az eleven húst, a testeket megszállja a lélek és felsorakoznak daliásan, büszkén. Előjönnek a szerb határokról, a galíciai síkság elszórt, névtelen, jeltelen sírjaiból, az orosz föld tömegsírjaiból, a Doberdó sziklái közül, a Monte San Miche-*

le ormairól, az uzsoki hegyek szorosaiból, felbukkannak az Isonzó hullámaiból, s a szét-szórt sírok ezerszer megsíratott és megáldott hantjai alól. Itt állanak szemünk előtt és szólnak hozzánk, hangtalan ajakkal.”

Aztán száznál több koszorút és megszámlálhatatlan virágcsokrot helyeztek el ide, az oltár előtt kialakított gyászdrapériás emelvényre. Néhányan ezüst, bronz és érc koszorúval rótták le kegyeletüket. Az emléktáblák mellett ezek közül több jelenleg is itt található.

Raffay Sándor püspök prédikációjának záró mondataival fejezem be emlékezőbeszédemet: „*Az örökké való Isten szent nevével megáldom ezeket a köveket, hogy legyenek emlékeztető örök jelei a halálom is diadalmas-kodó, egymást összefűző örök szeretetnek! Legyenek jelei az Istenben bízó alázatos hitnek! Legyenek jelei az áldozatos igaz hazaszeretnek! Nyugodjék ezeken a köveken emberek kegyelete, a nemzet hálája, Isten vigasztalása és áldása. Akiket pedig áldozataikért ezek a kövek megörökítenek, azoknak legyen a föld porában testüknek nyugalma, lelküknek pedig az örökéletben teljes boldogsága, amint azt megígérte és meg is adja az Úr az ő végtelen kegyelméből, a mi Urunk, a Jézus Krisztus által! Ámen.*”

KOSZORÚS OSZKÁR

(Elhangzott templomunkban,
2014. november 2-án.)

CSIZMADIA FERENCÉ:

Adventi harangszó

Csendes estében harang szava szólít,
Te rohanó ember, érted-e szavait?

Az Úr nagy kegyelmét harangok hirdetik,
Karácsonyi fényben Megváltónk születik!

Köszönjük, Jóatyánk, nagy-nagy szereteted,
Hogy elküldöd hozzánk az égi gyermeket.
Örvendezzél, lelkünk miként a pásztorok,
Amikor meglátták a fényes csillagot.

Az utcákon végig ragyognak a fények,
Jelei Karácsony megünneplésének,
De vajon lelkünkben világít-e a hit,
Melyet Krisztusunkra váró szeretet hevít?

Csendes az este, harangok szava szól...
Uram, a mi lelkünk hozzád zárandokol.
Kérünk, gyűjtsd fel bennünk Te örök fényedet,
Mert Krisztusra várni, s követni így lehet!

Napkeleti bölcsek és három királyok,
Együtt örüljünk az Isten fiának!
A jászolban pihen megváltó Jézusunk,
Előtte térdelünk, hozzá imádkozunk.

Betlehemi csillag ragyogjon felettünk,
Karácsonyi béke töltsse be életünk.
Add, hogy szeretet vezérelje lelkünk,
Ne engeddd, hogy Káin utódai legyünk!

Bocsásd meg, Urunk, tengernyi vétünknek,
Segíts elfeledni, kik bántottak minket.
Hogyha gonddal, bajjal próbáld is hitünk,
Adj vigasztalást és lelki békét nekünk!

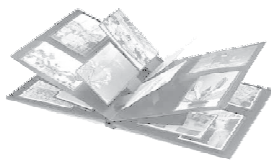
Taníts szelídségre, alázatra minket!
Tudjuk megköszönni, ha jót hoz az élet.
A Te országodba vezessen szent karod,
Mi Atyánk, legyen meg a Te akaratod!

Áldott karácsonyi!
Orosháza, 2014. december

Fotóalbum

E címmel egy sorozatot indítottunk. Várjuk mindazok jelentkezését, akik egy-egy régóta őrzött fotójukat szívesen közzétennék itt, lapunkban. Olyan, a 19. és 20. században készült fényképekre gondolunk, melyek kapcsolódnak evangélikus egyházunkhoz vagy a leányegyházakhoz. Lehetnek régi orosházi evangélikus iskolai fotók, konfirmációról, esküvőről, temetésről készült felvételek. Ábrázolhatják templomunkat, egykori iskoláinkat, egyházi épületeinket. Örölnénk annak is, ha eddig ismeretlen képeket kapnánk régi egyházi alkalmainkról, lelkészeinkről, tanítóinkról, más tisztségviselőinkről. Fontos annak pontosítása, hogy kit vagy mit ábrázol a beadott felvétel, hol és mikor készült. Feltüntetjük a fotó tulajdonosának nevét és (ha tudjuk) a fotográfusét is.

Kérjük Olvasóinkat, hogy a lelkészi hivatalba, Csehi József hivatalvezetőhöz (Orosháza, Thék E. u. 2.) juttassanak el, válogatás után, egy jól másolható érdekes fényképet. Most pedig gyönyörködjünk a régi felvételekben!

A 2015. ÉVI BIBLIAOLVASÓ ÚTMUTATÓ már kapható

az iratterjesztésben vagy
a Lelkészi Hivatalban!

Az olvasmányos 600 Ft,
a normál kiadás 400 Ft.

Orosházi evangélikusok a gyenesdiási Kapernaumban
(Gyenesdiás, kb. 1950) Beküldő: Pusztainé Ravasz Ildikó

Konfirmandusok Fürst Ervin lelkésszel
(Orosháza, 1958) Beküldő: dr. Soós Tibor

Konfirmandusok id. Koszorús Oszkár és Benkő István lelkészekkel
(Orosháza, 1978) Beküldő: Gavallérmé Koszorús Éva

Levéltárunk kincseiből IX.

Az 1836-os Canonica Visitatio (folytatás)

Olvassuk tovább a Szeberényi János szuperintendens vezetésével írt és szerkesztett – az Orosházi Evangélikus Egyházközséget vizsgáló – püspöklátogatási jegyzőkönyvet! A munka szerkezeti tagolása és felépítése igen jól áttekinthetővé teszi a dokumentumot, melyet Szabó Ádám fordított.

2.) Mióta végeznek hitoktatást? A nyolcvenedik éve, nyaranta, Szentháromság vasárnapjától advent első vasárnapjáig. A magyarázásban a főtisztelendő Szimonidesz János úr katekizisét követik, amely a mi seniorátusunkban, a Seniorátus elrendelésére majdnem az egész esperességben bevezetésre került. A nyári katekizmust az iskolás fiúkkal folytatják, de gyakran szoktak fiatal lányok is menni, nem mindig ugyanolyan számban. A tanulók, miután letették a záróvizsgát, a templomban az egyházközség színe előtt, a szokott módon konfirmálnak. Az új Katekéta Tanítást nem használják és nem is használható olyan könnyen azokban a népesebb egyházközségekben, ahol (a könyvből) néhány tíz vagy valamivel több példány található a parókián, a maguk számára használt forrásként vagy jegyesek előkészítésére.

3.) *A vasárnapi istentisztelet* más egyházközségek szokása szerint éneklésből, az oltár előtti könyörgésből és a textus felolvasásából áll. A három ének befejezése után a lelkész felmegy a szószekekre, a beszédet befejezve pedig a kivonuláshoz újra néhány éneket énekelnek. A délutáni istentisztelet énekből és könyörgésekből, nyáron a katekizisből áll, a napi istentisztelet ugyanúgy folyik, mint más egyházközségekben, csak télen a záróének (Himnusz) eléneklése után felolvasásokat szoktak tartani. Az ifjúságra az istentisztelet alatt felügyelők, a lányokra pedig templomőrök vigyáznak, akik néha még pálcát is használnak. A passió történetét napi rendszerességgel szokták felolvasni az oltárnál úgy, ahogy ez a pozsonyi egyházközségben szokás, a tisztelendő előljáró úr által bevezetett második formát követve. A liturgiát nem változtatták meg.

4.) A keresztség és az úrvacsora kiszolgáltatása. A keresztelést mindig a templomban végzik, kivéve, ha a birtokon kívülre, gyenge vagy beteg gyermekhez mennek a bábák. Az úrvacsorát évente négyszer (ünnepeken?) és minden hónapban egyszer szolgáltatják ki. Hogy évente mekkora volt az ebben részesülők száma, mivel eddig nem számolták meg és történetesen nem is lehet megszámlálni, így a lelkészek közül senki nem tudja biztosan.

5.) A betegek meglátogatása. Szokták hívni őket és szeretik is hívni, néha éjszaka is, a gyógyító munkát szorgalmasan végzik, és később a temetést is.

6.) A védőoltást bevezették az egész megyében, szorgalmasan végrehajtják és a szószékről is hirdetik.

7.) Az iskolákat látogatják, az oktatók jók, a gyülekezetek lelkészei állhatatosak és nem engednek az elveikből sem kényszer, sem megkörnyékezés hatására.

8.) A házasságok tekintetében. A kihirdetésük mindig különféle alkalmakon történik, tartják magukat a szabályzatban leírt esküformákhoz. Éretlen korban, mikor még lehetőleg távol kell maradni e kötelektől, akkor az érett korig való elválás és utána az elváltottak és elkülönülten élők újraegyesítése nemcsak kipróbált módszer, ha lehetséges, néha még gyümölcsöző is.

9.) Az otthoni halottbúcsúztatás könyörgéssel és énekkel zajlik, olyan szokások szerint, ahogy máshol is. Az idősebbeknek mindig tartanak temetési beszédet, a kántor által énekelt és hétszer ismételt búcsúversre ritkábban tartanak igényt. Elfogadott szokás, hogyha egyszerre több temetés van, és nem lehet azokat egy helyen megtartani, akkor az egyiknek természetesen lelkész nélkül kell lezajlania. Nyomós ok nélkül a lelkész soha nem vonja ki magát a temetés kötelezettsége alól.

10. a) Gondosan vezetik-e az anyakönyveket? (A dokumentumok alapján) gondosan kell, hogy készítsék őket.

b) A lelkészség erkölcsi arculata

c) Mindkét lelkész ír beszédeket, de csak saját használatra.

d) Lakóhely – A parókiák épületeinek helyzete. Habár már erősen felújításra lenne szükség, a kimerült pénztartalékok és az iskola építése miatt ezt aligha lehet végrehajtani. Tehát szerencsésebb időkre kell használni.

e) Az egyházközség a kifizetésben nagyon pontos.

V. főpont. Az iskola

A) Két igazgató és kántor:

1. Kovács Timótheus 1788. május 3-án született Torontál megyében, Tót-Aradácon. Apja Kovács Pál, anyja Laitner Zsuzsanna. Az otthoni elemi tanulmányok után átment Mezőbecskerekre(?), ahol a római katolikus iskolában a német, Orosházán a magyar nyelvet tanulta, majd a Donatus-féle latint és a grammatikát Schemnitzben (Selmezbányán), szintaxist és filozófiát Pozsonyban. 1809-ben Szakolcára hívták tanítónak, itt három évig végezte munkáját. Ezután gabonával foglalkozó hivatalnokként tekintetes Fodor István úrnál dolgozott tíz hónapig. Utána az orosházi egyházközség hívásának engedve, a próba-időt tanítójelöltként letöltve, 1813-tól 1818-ig végezte itt munkáját, majd tanítói minőségben a fazekasvarsándi egyházközségbe ment. Végül három év után – az orosházi fizetés növekedése miatt – visszajött, s Isten kegyelméből igazgatóként és kántorként végzi munkáját.

2. Hermann Pál 1797-ben született a Temes megyei Lieblingben, apja Hermann János, kinevezett lelkész. Miután elvégezte elemi tanulmányait otthon, átment Mezőberénybe, ahol grammatikát, szintaxist és retorikát hallgatott, utána Pozsonyban egy évig humán tanulmányokat folytatott, majd Schemnitzben (Selmezbányán) tanult, aztán újra Mezőberényben. 1818-tól a mezőberényi német egyházközségben dolgozott tanítójelöltként. 8 év múlva, 1826-ban ezt az állást felcserélte az orosházival, ahol attól az évtől kezdve a kórus és a fiúgyermek vezetőjeként tölti be hivatalát munkatársával együtt.

KOSZORÚS OSZKÁR

Orosházi evangélikus évfordulók 2015-ben

Hagyománnyá vált, hogy lapunk advent–karácsonyi számában felhívjuk olvasóink figyelmét az elkövetkező esztendő ünnepeire, megemlékezéseire. 2014-ben emlékeztünk a 125 éve született Kálmán Rezsőre, a 100 esztendeje született Csepregi Bélára és id. Koszorús Oszkár lelkészekre, valamint dr. Tömböly János volt egyházmegyei felügyelőre.

2015-ben is a kerek évfordulókról – 25 esztendőről –, illetve annak többszörösei-ről emlékezünk meg.

300 éve

1715-ben, a Vas megyei Gencsen született HORVÁTH ANDRÁS, Orosháza első evangélikus lelkésze, mai településünk fő összetartója, alapításának leírója.

Édesapja, nemes Horváth István követ-fiát Orosházára, itt halt meg. András Hőgyészen keresztelték, középiskolai tanulmányait Sopronban végezte, aztán Halle, Leiden, Wittenberg egyetemére járt. Hazatérve az evangélikus Ostffy család szolgálatába állt, majd 1744-ben Tóth Sipkovich János püspök előtt letette a papi vizsgát, s augusztus 6-án foglalta el orosházi hivatalát. Orosháza népe templomot és iskolát épített, a helytartótanács azonban a lelkész elmozdítását és a kis templom szét-

verését rendelte el. A megye katolikus főispánja, báró Harruckern Ferenc földbirtokos, gazdasági érdekeit figyelemmel tartva, türelmet tanúsított az orosházi magyar evangélikusokkal szemben.

Horváth Andrásnak az orosházaiak jogos érdekeit kellett képviselnie, egyúttal a földesúri akaratot is el kellett fogadtatnia híveivel. Nem kis mértékben neki köszönhető, hogy a vallásüldözés miatt sokat szenvedett orosházi nép nem állt tovább. Így nemcsak az evangélikus egyházközség, hanem maga a település, Orosháza is fennmaradt.

Lelkészsége idején, 1777-ben készült el a tetszetős barokk torony, Orosháza jelképe. 1781-ben bocsátotta ki II. József a türelmi rendeletet, ami szabadabb vallásgyakorlatot biztosított a protestánsoknak. Horváth pap négy évtizedes orosházi szolgálata idején egyedül végezte az 5000 lélekre gyarapodott falu összes szolgálatát. 7500 keresztelést, 1300 esküvőt és több ezer temetést. Nagy álmát, az evangélikus templom felépítését már utóda, Szimonidesz János valósította meg. Horváth András 70 éves korában, 1785. augusztus 18-án, Orosházán fejezte be földi pályáját. Neki tulajdonítanak egy 1751-ben kiadott *Refutatio* (Cáfolat) című kis vitairatot, amelyben Bárány György esperessel szállt vitába.

1937-ben róla nevezték el a Horváth pap utcát, 1995-ben egyháztörténeti parkunkban ő kapta az első emlékkövet.

250 éve

1765. június 12-én, a Győr megyei Felpécen született CZETTER SÁMUEL nemzetközi hírű rézmetsző, Horváth András lelkész nevelt gyermeke.

Szülei: Czetter Gottfried evangélikus lelkész és Krnuch Mária. Egykori lelkész-történetírónk, Veres József 1886-ban ezt írta róla: „A művészetben eddig egyedül Czetter rézmetsző, orosházi fi, tűnt ki, életéről azonban mit sem sikerült megtudnom.” A felpéci halotti anyakönyvben az olvasható, hogy Sámuel apja 1767-ben bekövetkezett haláláig volt a falu papja. A házassági anyakönyvből pedig most derült ki, hogy az Orosházán megözvegyült Horváth András lelkész 1767. november 20-án Felpécen

vette feleségül a szintén özvegyvé vált papnét, Krnuch Máriát (a kutatási adatot Páli Istvánnak köszönöm meg). A két és fél éves Sámuel édesanyjával érkezett Orosházára.

Itt eszmélt a világra, itt töltötte gyermekkorát, itt élt új családja, ezért vallotta magát orosházinak. Részben engedett Kazinczy Ferenc kérésének, aki arra ösztönözte, „a német Czetter nevet rúgja el magától, s nevezze magát orosházinak.” Végül megtartotta a Czettert, de művei alá odaírta az „orosházi”, „orosházi fi” vagy az *oroshasiensis* jelzőt.

A négy népiskolai osztályt bizonyára Orosházán végezte, majd Sopronba vagy Pozsonyba mehetett középiskolába. 1783-ban már a bécsi képzőművészeti akadémia hallgatója. Dolgozott a Bécsben kiadott *Hadi s más nevezetes történetek* című lapnak, valamint a *Magyar Hirmondónak*. Tehetsége révén a legmagasabb körökbe került. Találó portrékat készített I. Ferenc császárról, József főhercegről, József nádorról, gróf Széchényi Ferencről (l. fenti képen) stb. Nevét a II. József *ravalon* című műve tetten szélesebb körben is ismertté. Több mint száz metszetét szignálta. Annyit tudunk még róla, hogy családjával együtt 1807-ben – I. Sándor cár meghívására – Szentpéter-

várra költözött. Legutolsó, a művészettörténészek által ismert műve 1819-ből való, a *Kreml látképe*. Valószínűleg Oroszországban halt meg, más forrás szerint 1829-ben még látták Pesten.

200 éve

1815-ben, Prágában, a német nyelvű *Hesperus* című folyóiratban látott napvilágot SKOLKA SÁMUEL orosházi evangélikus tanító munkája, *A Békés vármegyei Orosháza topográfijája*.

Az 1789-ben Rozsnyón született Skolka Sámuel édesapja Skolka Mátyás, édesanyja Gál Mária. Mezőberényben is járt gimnáziumba, filozófiai és teológiai tanulmányait Pozsonyban végezte. Ezután a komáromi református egyházközséghez hívták meg másodorgonistának és grammatikatanárnak. Az 1810-es évek elején jött Orosházára tanítónak. Feleségül vette Hajnóczy Zsuzsannát, aki 1817-ben meghalt. Skolka ekkor már a helyi posta adminisztrátora, 1820-tól pedig a falu jegyzője volt.

Az *Orosháza topográfijája* című munkáját magyar nyelven írta meg, amit rokona, Skolka András fordított le. A munka igen jó és sok ismeretet közöl az akkor 8000-es lélekszámú, szinte teljesen evangélikus faluról. Írt a település történetéről, a természeti adottságokról, a gazdasági és társadalmi viszonyokról. Szót ejtett az egyházközségről, az iskolákról, a lelkészekről, a tanítókról. Két nevezetes embert említett meg: Sitkei György szőlőtermesztőt, akinek borát Tessedik Sámuel szarvasi prédikátor a tokaji aszú minőségéhez hasonlította, valamint Horváth Pál bírót, aki igen ínséges években kitűnő rátermettséggel vezette Orosházát. Fenti munka csak 1988-ban vált ismertté, amikor is Soós István kutató közzé tette. Skolka magyarra fordította Ludwig *Bürgerfreund* (Polgárbarát) című tankönyvét, ami kéziratban maradt. Egy 1821-es orosházi keltezésű, kézzel írott, Jó-

zsef főherceget és feleségét, Mária Dorotyát köszöntő versét őrzi az Országos Széchényi Könyvtár.

Skolka Orosházán halt meg 1825. június 29-én, mindössze 36 évesen. 1997-ben mint jeles tanítónak, emlékkövet állítottunk egyháztörténeti parkunkban.

100 éve

1915. január 21-én, Miskolcon született GYÖNGYÖSI VILMOS evangélikus lelkész, aki 1948-tól 1952-ig szolgált Orosházán.

Édesapja, Güttler Arthur Vilmos elesett az első világháborúban, édesanyja Gyöngyösi Anna. Több évig Németországban élő nagyszüleinél laktak, ott járt középiskolába, majd Miskolcon érettségizett a Fráter György Gimnáziumban. 1934-ben kezdte tanulmányait a Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem Hittudományi Karán, Sopronban.

Kapi Béla püspök Győrött szentelte lelkésszé 1939. február 10-én. Magyarbólyban, Győrben, Sopronban, majd Budapesten volt segédlelkész, 1941-től a budapesti német gyülekezet beiktatott lelkésze lett. A II. világháború idején táborigazgatóként szolgált, nevét ekkor változtatta Gyöngyösi-re. 1945-ben megválasztották a Budapest–Józsefvárosi Evangélikus Gyülekezet parókus lelkészének. Időközben Orosházán – 44 évi szolgálat után – elhunyt Kovács Andor esperes, lelkész. Helyére 1948. június 6-án Ordass Lajos püspök Gyöngyösi Vilmost iktatta be az alvégi lelkészi állásba.

Ekkoriban az egyházak életét az egész országban, így Orosházán is diktatórikusan korlátozták. Államosították az evangélikus gimnáziumot, a 13 evangélikus elemi iskolát, s megfosztották az egyházat fő jövedelmi forrásától, 200 hold földjétől. Az egyházfenntartó hívek alól is kicsúszott a talaj. A lelkészek fizetésének előteremtése komoly nehézséget okozott, az ötgyermekes lelkészcsalád is igen nehéz körülmények között élt. Gyöngyösi Vilmos szorgalmasan munkálkodott Orosházán, de bizonyára visszavágyott a fővárosba, mert 1952. április 6-án a Budapest–Fasori Evangélikus Gyülekezet lelkészévé választották.

Hat esztendő telt el ott, napi munkája mellett az egyházkerületi presbitérium tagjaként, de esperesi tisztséget is viselt. Az 1956-os forradalom bukása után – német származására hivatkozva – hivatalos enge-

délyekkel 1958-ban családjával együtt a Német Szövetségi Köztársaságba távozott. 1963-ig a Frankfurt am Main-i Háromkirályok templom lelkészeként, majd egy évtizedig a főpályaudvar közelében található

Fehéraszony templomban szolgált, 1978-tól kórházi lelkész lett. Nyugdíjas éveit Rüsselsheimban töltötte, s végül ott is halt meg 1995. június 9-én, néhány hónappal 80. születésnapja után.

2011-ben emlékkövet állítottunk tiszteletére egyháztörténeti parkunkban.

KOSZORÚS OSZKÁR

A GYÖRY VILMOS EVANGÉLIKUS SZERETETSZOLGÁLAT

idős vagy megromlott egészségi állapotú, rászoruló orosházi lakosoknak (felekezeti, világnézeti hovatartozástól függetlenül)

felajánlja hétköznapi étkeztetési szolgáltatását,

elvitteles vagy kiszállítós formában. Ennek díja kiszállítással 680 Ft/adag, melyből a Szeretetszolgálat a kiszállítás díját (55 Ft) átvállalja, így egy adag ebéd 625 Ft. Szociális helyzetűtől függően a díj egyéni megállapodással csökkenthető. Az igényt bejelenteni személyesen a szeretetszolgálatnál (Thék Endre u. 2.), vagy telefonon (a 06 68/412-402-es, illetve 06 20/770-0456-os számon) lehet.

Vespera, avagy énekes időutazás a hit útján

Belépsz a templomba és meglep a csend. Mindenki szépen vár és érzed, hogy ez most más, mint amihez hozzászólt az ember.

Szinte hallok a gondolatokat és olyan érzésed van, mintha egy rég elfeledett korb csöppentél volna, az arcokat ismered, mégis mindenki más egy kicsit.

Egyszer csak felcsendülnek az első dallamok, amiket még soha nem hallottál: kicsit idegenül, de ugyanakkor mégis ismerősen. Nem tudni honnan, de egyre inkább átjár egy furcsa érzés, hogy itt most más történik veled, mint eddig.

Elhagyod a nap minden zakatoló, rohanó, fékevesztett pörgését, és helyette beléd

költözik egy meg nem fogható puha, nyugtató érzés, hogy minden rendben van... és szinte látod, hogyan kerülsz egyre közelebb ahhoz a korhoz, ahonnan ezek a dallamok származnak.

A szép, íves, nehéz dallamok szinte eléd rajzolják azokat az időket, amikor még volt az embereknek idejük magukra, és megtudtak állni, rácsodálkozni a szépre, érezni, hogy vannak, és hogy velük van egy felsőbb erő, mely mindig ott áll az ember mellett.

A nyugalom, amely kitölt, az érzés, hogy van kihez fordulni, kérni és kapni tőle, megköszönni és hálásnak lenni, megfogadni, elhinni azt, hogy Ő ott van, azt nem lehet szavakba önteni, de ott vannak a dal-

lamok. S mint valami csodás, régi festmény, megmutatják, irányítják a figyelmedet, és mint mindig, most is a hangok azok, amik a legkönnyebben közvetítenek az ember lelkének.

Jó itt lenni, és ha nem is mindig tudja az ember a dallamot, vagy épp a szöveget, de amit ezek a pillanatok adni tudnak nekünk, azok majd segítenek holnap és azután, hogy újra felvéve az élet terheit, egyenes háttal, tiszta szívvel, hittel telve küzdjünk tovább nap mint nap. Ámen!

KECSKÉS NORBERT
a Vivit kórus tagja

Fénysugár-híradó

„Ezért tehát, míg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, leginkább pedig azokkal, akik testvéreink a hitben.” [Gal 6,10]

Advent van. A várakozás, a lelki készülődés időszaka. Készülődünk karácsonyra, Jézus születésének ünnepére. Rövid beszámolómban a reformáció emléknapja előtti hetektől az advent második vasárnapjáig tartó időszakról szólok.

Kedd délutánként (is) megelevenedik a gyülekezeti ház, egyesületünk tagjai rendszeresen összejönnek. A kötetlen programok mellett mindig örömmel várjuk lelkészeink áhítatát, igemagyarázatát. Aki csak teheti, eljön a vasárnap délelőtti fő istentiszteletre, ennek mindnyájan szükségét érezzük. Többen jelen vagyunk a harmadik vasárnapi istentiszteletet követő „kávé, tea, kötetlenség” programon, ahol a gyülekezet fiatalabb nemzedékeivel is találkozunk, szót válthatunk.

Október 23-án sok tagunk részt vett a forradalom és szabadságharc 58. évfordulójára rendezett városi megemlékezésen, majd egyesületünk nevében koszorút helyeztünk el az 1956-os emlékkőnél. Este szintén sokan jöttek el templomunkba Mészáros János Elek nagy élményt jelentő koncertjére, amit nemzeti ünnepünk alkal-

mából adott. Ugyancsak templomunk volt helyszíne egy igen kiemelkedő színvonalú kamarazenés, majd reformáció ünnepi istentiszteletnek, november végén pedig az örökélet vasárnapi koncerttel összekötött megemlékezésnek.

November elején néhányan közülünk ott voltak az Alvégi és a Felvégi temetőben tartott halottak napi gyásztistentiszteleten, az evangélikus olvasóköri megtartott „Forradalom és megtorlás” című előadásán. Nemrégiben estként érdeklődéssel hallgattuk dr. Varga Gyöngyi lelkész úr adventi evangelizációs igehirdetéseit.

December 13-án pedig számot adtunk egész éves munkálkodásunkról, megtartottuk évi rendes közgyűlésünket.

Továbbra is hívogatunk egyesületünk adventi összejövetelére, ahova szeretettel várjuk evangélikus óvodásaink egy csoportját is. Lukács evangéliuma második fejezetének 14. versével fejezem be soraimat: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.” Lapunk minden kedves olvasójának áldott, békés, kegyelemteljes karácsonyi ünnepeket, jó egészséget és boldog 2015-ös esztendőt kíván egyesületünk!

Munkatársi konzultáció

Egyházunk idén is meghirdette gyülekezeti munkatársaknak és érdeklődőknek tartandó továbbképző konzultációját. November 28–30-ig a piliscsabai Béthel Missziói Otthonba várták a testvéreket.

Az orosházi gyülekezetből nyolcan vettünk részt ezen a rendezvényen Lázárné Marika invitálására. A programot D. Szebik Imre ny. püspök koordinálta. Három nap alatt kilenc előadóval találkoztunk, közülük Dr. Frenkl Szilviát, Dr. Reuss Andrást, Dr. Fischl Vilmost és a helyi lelkészt, Kézdy Pétert emelem ki. A témák közül nehéz válogatni, mert nagyon változatosak kerültek elő, és mindenki megtalálta a hozzá közelállót. Sok új ismerettel gazdagodtunk és lelkileg is feltöltődöttünk. A vasárnapi istentiszteleten a piliscsabai gyülekezettel közösen hallgattuk az igehirdetést és közös úrvacsorán vettünk részt. A három nap alatt volt alkalmunk beszélgetni régi ismerősökkel és új barátságok is szövődtek. Nehezen búcsúztunk el egymástól, mert egy igazi lelki közösséggé kovácsolódtunk e pár nap alatt.

BAKOSNÉ SZEMENYEI SÁRA

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

Leánygyülekezeti krónika

Missziós nap Szentetornyán

Ebben az esztendőben (október 4-én) a hagyományos missziói nap vendége Szigethy Szilárd lelkész volt, aki nemrég került Orosházára iskolalelkésznek. Az alkalom fő témája idén a reformáció volt. Annak története és jelenlegi következményei. Az előadás bemutatta Luther Márton és korának életét. A projektoros előadást a fiatalok és idősebbek is érdeklődve hallgatták. A 95 tétel kifüggesztésére emlékeztetve még szög és kalapács is előkerült. Az alkalom elején elhangzott, hogy a lelkész úr előző szolgálati helyéről egy cigány származású fiatal a teológián tanul. A hallgatóság számára ez még közelebb hozta az elhívás jelenvalóságát. Végül szeretetvendégség következett. Az összejövetelen igen szép számú hallgatóság jelent meg, nagyon sok cigány család is eljött.

Ifjúsági kirándulás 1.

Október 24-én, pénteken a diósgyőri várba kirándult a rákóczi telepi és a kardoskúti ifjúság. A több mint két kisbusznyi társaság a napi ige elhangzása és imádság után indult útnak. Ez igencsak hosszúra nyúlt: több mint 5 óra alatt sikerült odaérnünk. Az úton végig esett az eső, de szerencsésen sikerült megérkeznünk. Útközben a 1241-es muhi csata emlékhelyét is megtekintettük. Végül megérkeztünk Miskolcra, a diósgyőri várhoz. Evangélikusként egy-egy vár megtekintése az identitás egyfajta

erősítését is szolgálja. A középkori eredetű várat az ez évben befejezett felújításnak köszönhetően szinte eredeti állapotában tekinthettük meg. A diósgyőri egy középkori vár a történelmi Diósgyőr városában, ami ma Miskolc egyik városrésze. Már a 12. században állhatott itt vár; a mai, gótikus épület a tatárjárás után készült, fénykorát Nagy Lajos uralkodása alatt élte. Lovagterme a legnagyobb volt Európában. Később a magyar királynéék jegyajándéka volt, egészen a török időkig. A 17. század végére már lakhatatlanná vált, állapota egyre jobban leromlott. Régészeti feltárása az 1960-as években kezdődött meg. A 21. század elején a várat elkezdték visszaépíteni eredeti állapotába, ez 2014 nyarára készült el, a helyreállított helyiségeket korhű bútorokkal rendezték be. A vár nagy része Nagy Lajos király idejébe röpit vissza. A fiatalok nagy örömmel tapasztalhatták, hogy nemcsak megtekinthetik a kiállítások anyagát, hanem saját kezükbe vehetik, sőt a középkori fegyvereket, kardokat és sisakokat még ki is próbálhatják – természetesen felügyelet mellett. A délután folyamán tanúi lehetünk egy Nagy Lajos korabeli lovagi tornának, a Diósgyőri Kóbor Lovagok hagyományörző egyesületnek köszönhetően. A kirándulásunk végén még Lillafüredre is el látogattunk.

Ifjúsági kirándulás 2.

Október 29-én, szerdán a csomorkányi

templomromhoz kirándult a szentetornyai ifjúság. A kardoskúti pusztán található rom környéke felújítás alatt áll, de sajnos az ebben az esztendőben tapasztalható csapadékos időjárás miatt nem sikerült befejezni. A megközelítést segítette, hogy egy darabon már készen van a tervezett kerékpárút. Az október végi idő kedvezett a kirándulásnak, mivel az azt megelőző hideg, csapadékos idő után nyugodt napok következtek. A történelmi emlékek mellett a természet csodájában is lehet gyönyörködni. Számtalan virág között a kamilla is kivirágzott. Effajta másodvirágzás nagyon ritka jelenség. A madárvilág őszi vonulását is megtekinthettük.

Szeptember és október folyamán a telepi és a szentetornyai fiataloknak a rákóczi telepi templom termében tartott ifjúsági alkalmakat a nemrég épült szentetornyai játszótéren fejeztük be. Csütörtökönként Rákóczi telepen kétheti gyakorisággal konfirmációs alkalom kezdődött.

Betlehemes próbák indultak november elején, Szentetornyán és Rákóczi telepen. A templomban – Kardoskúton a gyülekezeti házban – szervezzük a színdarabot. Terveink szerint Szentetornyán a betlehemes advent 4. vasárnapján, Rákóczi telepen és Kardoskúton karácsony napján lehet megtekinteni a leánygyülekezetekben.

LACZKI JÁNOS

Advent a diakóniában

„... Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas...” [Zak 9,9]

A diakóniai csoport ez évi utolsó összejövele novemberben volt, de nem a szomorúság, hanem a közelgő advent és karácsonyvárás tette bensőségesé, meleggé a jelenlévők szívét. Szinte hiánytalanul jelen volt mindenki. Az áhítat utáni beszélgetés témája az idősök megajándékozása volt. Többféle javaslat került szóba, de ismételten a karácsonyi asztaldísz mellett döntöttünk. Ennek anyagi szükségletét – ahogy az elmúlt években is – részben magunk adtuk össze, részben pedig az egyház fedezte, amiért személy szerint kinek-kinek köszönettel tartozunk. Szeretnénk mindenki számára örömet és megelégedést szerezni.

Egy decemberi napon ismét találkozunk, amikor is a szokásos lelkes kis csapat összekészíti az ajándékokat. Reméljük, hogy

karácsonykor minden egyedül élő idős egyháztag asztalán ott lesz megemlékezésünk, gondoskodásunk jele. Szeretnénk, ha éreznék: mi imádkozó lélekkel gondolunk rájuk. Az ajándékok eljuttatása mind egy-egy látogatást, kedves beszélgetést is jelent számukra.

Még egy fontos feladatunk van. Tudjuk, többen már segítséggel sem tudnak templomba eljönni, ezért nekik lehetőséget kell biztosítani az úrvacsora vételére. Így lélekben megnyugodva, könnyű szívvel várják a csodát, Jézus születésének ünnepét. A feladatok nem könnyűek, kívánok hozzá mindenkinek erőt és tiszta szívét. A kibővített Útmutató advent első vasárnapján ének-üzenetével zárom írásomat: „Ott boldogság van, boldog nép, E nagy Király hol trónra lép, És boldog hajlék, boldog szív, mely ő előtte már kinyílt! Az éjből hajnal támad ott, S az élet fénye úgy ragyog! És száll az énekszó feléd, Vigasztaló.” [EÉ 137,3]

KOVÁCS TIBORNÉ

Keressük a megoldást

Ha nagybeteg van a családban...

Amíg egészségünk van, rendezett, tartható napirend szerint élhetünk. Ám ha tartósan megbetegszik egy hozzátartozónk, annak ápolásáról, ellátásáról gondoskodnunk kell. Egy behatárolt, viszonylag rövid idejű baj esetén átmenetileg megszervezhető, hogy ki marad a beteg mellett. De elhúzódó, tartós vagy sajnálatosan a vég felé haladó betegség teljesen átrendezheti a család életét.

Gyakran szembesülök a kérdéssel: Nagybetegünk van, most mi lesz? Hogyan oldjam meg? Hiszen nemcsak a napi szükségleteiről kell gondoskodni, hanem ápolásáról is, amibe beletartozhat a gyógyszerkészítéstől a gyógytornán át a sebkötözésig minden. Megesik, hogy speciális kezelésre lesz szükség. Hova fordulhatunk? Ki segíthet ebben? Ki fogadja otthon a szakápolót? Milyen eszközök kellene? A kórházból haza-

kerülő családtag mellé kell valaki, ám a szabadság is véges. Hol keressek?

Úgy tűnik, hiányzik egy láncszem, ami a házi segítségnyújtás és az intézményes ellátás között van. Nővéri szolgálatunk keresi erre a megoldást. Egy olyan ápolói rendszert igyekszik kiépíteni, hogy a családok ne maradjanak egyedül ezzel a problémával. Meg lehet tervezni és szervezni, hogy a nap bizonyos idejében ápoló érkezzen a beteg családtaghoz. Arra törekszünk, hogy a teljes ellátás megoldható legyen, és szükség esetén ki tudjunk közvetíteni segítőt embereket. Az elmúlt időszakban megnövekedett az ilyen igény. Mind többen fedezik fel, hogy van, alakul megoldás a problémájukra.

Gyülekezeti orvosunk segítségére bármikor számíthatunk. Számos esetben házhoz is ment konzíliumra, de kiegészítő ellá-

tások, gyógyászati segédeszközök beszerzésében is támaszkodhatunk rá.

Egyre szorosabb az együttműködés gyülekezetünk Szeretetszolgálatával is. A súlyosabb, komplikáltabb esetekben, amikor már nem tudnak normatív ellátást biztosítani, a nővéri szolgálathoz irányítják a hozzátartozót. Igyekszünk segíteni.

Kapcsolódó lehetőségként igénybe vehető gyógyszersegély a gyűjtésből, segédeszközök, lelkészi, lelki gondozói látogatás és a betegmozgató csoport szolgálata.

A nővéri szolgálat egyre dinamikusabban fejlődő ága lehet az otthoni ápolás. Pillanatnyilag öt ápoló segíti a munkát, hat „gyülekezeti fivér” mozgatja és szállítja a betegeket. Várjuk a kéréseket, és köszönjük a bizalmat! Segíteni szeretnénk.

SZÖLLŐSINÉ KASSAI JUDIT

Evangélikusként karácsonyozni

Mit jelent számomra a karácsony? Nem azt, amit esetleg zsigerből válaszként adna a ma embere. Nekem a karácsony nem a szeretet ünnepe. A karácsony nem az ajándékozás ünnepe. A karácsony nem egy családi ünnep. De igen: a kis Jézus születésének ünnepe. Ezt a választ már inkább vallom és besorakozom a válaszadó mögé, mert ez a veleje és lényege az ünnepek ünnepe. Egy világtörténelmet és – ami még fontosabb – életet meghatározó esemény. Mert a karácsony az isteni szeretet ünnepe, hogy Isten megajándékozott testté lett fiával, Jézussal, s Ő általa visszafogadott minket a családjába... karácsony idilljén túl, a húsvét véres valóságán keresztül. Valójában a karácsony nem az idilli körülmények története, mi mégis sokszor elfeledjük ezt a tényt. S azt is, hogy mi, emberek már Isten földre érkezésekor sem voltunk képesek befogadni őt, szállást adni neki. És ma sem vagyunk képesek arra, hogy befogadjuk szívünkbe szállásra, vagy még inkább öröklakásra Isten egyszerű Fiát, aki helyettünk vállalta az ítélet el-

száradását: bűneink büntetését... Vagy mégis?

Evangélikus vagyok. Evangélikus keresztény: Isten örömhírére hirdető, Krisztust megváltónak valló keresztény egyház presbitere. Azért lehetek ez, mert Isten már akkor megtette felém az első lépést, amikor

még meg sem születtem: megváltott. És én ezt az ajándékát elfogadtam. Elfogadtam, hogy számomra is van egy örömhír: Jézus megszületett és meg is halt értem, hogy nekem újra ott lehessen a helyem Isten családjában. Ezért jó az, hogy karácsonykor az úrvacsora közösségében Vele találkozhatok.

Ezért ünnep számomra a karácsony: egy olyan bátyám született, aki mindenütt és mindenben ott áll mellettem, és segít, tanít, hogy amiért Isten e földre teremtett, azt általa véghez tudjam vinni: az Ő szeretete mutat példát arra, hogy én minként is szeressek másokat, még azokat is, akik nem szeretnek, vagy nekem kifejezetten rosszat akarnak. Arra is, hogyan legyek békességre törekvő a veszekedések közepette, hogyan legyen meg inkább Isten akarata az életemben, az én igazságérzetem ellenében. És hogy az alázat útja miért kedvesebb Isten szemében a hangos önigazolással szemben.

Csak így értve lehet számunkra a karácsony a szeretet, az ajándékozás ünnepe és egyben családi ünnep. Álljon hát itt az evangélium a szívek és lelkek megújulására:

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, az el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”

[Jn 3,16]

CSEHI JÓZSEF
evangélikus presbiter

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM**FELVÉTELI TÁJÉKOZTATÓ***Tervezett képzések a 2015–2016. tanévre***HAT ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM:**

*A tagozat kódja: 03
A képzés időtartama: 6 év
Felvehető létszám: 30 fő
A felvételhez szükséges
tanulmányi eredmény: 4,0 felett*

NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUM:

*A tagozat kódja: 01
A képzés időtartama: 4 év
Felvehető létszám: 30 fő
A felvételhez szükséges
tanulmányi eredmény: 3,50 felett*

Oktatott idegen nyelvek: angol, német.

Az angol és a német nyelv, valamint az informatika oktatása csoportbontásban folyik.

Felvételi vizsgát nem szervez az intézmény. A jelentkezés és a felvételtől szóló értesítés az általános felvételi eljárás szerint történik. Kollégiumi elhelyezés megoldható.

Intézményünk egyházi iskola, a város egyetlen olyan intézménye, ahol az óvodától az érettségiig folyik a képzés. Nevelőink alapvető célja az, hogy korszerű tudást adjanak növendékeinknek. Hiszünk abban, hogy az erkölcsös és értelmes ember nagy hasznára lesz szűkebb környezetének, áldás a nemzetnek, és javára szolgál az egész emberiségnek. A nemzeti nevelés kiemelt célunk. Minden 11. évfolyam tanulmányi kirándulás keretében ismerkedik meg Partium nevezetességeivel.

Nagy hangsúlyt fektetünk diákjaink kulturális nevelésére. Minden diákunk eljut a Nemzeti Színházba és az Operába. Testvériskolai kapcsolatunk a Kahl am Mainban található Paul-Gerhardt-Schuleval segíti a német nyelv tanulását. A Diákklub péntek esténként rendezvényeivel, szórakozási lehetőségek kínálatával teszi lehetővé diákjainknak szabadidő kulturált eltöltését.

Iskolánk keresztyén értékeket közvetít a gyerekeknek. Ezek az értékek keresztül érezhetik meg a tanulók a gondoskodó szeretetet, türelmet, folyamatos figyelmet, s biztonságban érezhetik magukat.

Sokan kérdezik, hogy miben vagyunk mások? Röviden így válaszolható meg a kérdés: alapelvünk a keresztyén értékrend és hiteles életvitel kialakítása. Keresztyén felnőttekké szeretnénk nevelni diákjainkat, együttműködve a családokkal. Ezt szolgálják a közös együttlétek: havonkénti közös istentisztelet, hitoktatás, csendesnapok, kirándulások, s mindenekelőtt az osztályfőnök személyes törődése. Természetesen nyitottak vagyunk más felekezeti diákok iránt is, szeretettel várjuk őket!

Arra törekszünk, hogy iskolánkban a diákok személyisége egyre harmonikusabb és teljesebb legyen, ezért az értelmi képzés mellett hangsúlyt helyezünk mindarra, ami őket „egészségessé” teszi. Így fontosnak tartjuk a lelki, érzelmi, akarat és esztétikai nevelést, valamint a manuális készségek és a mozgáskultúra fejlesztését is. Alapelképzelésünk a teljes személyiség fejlesztése. Célunk a helyes önismeretre való nevelés, vagyis az értelmi, érzelmi, akarat fejlődés egészséges aránya, a sikerek és kudarcok feldolgozásának segítése, valamint a kezdeményező-készség, önállóság, a személyiség maximális tiszteletének kialakítása és az egészséges versenyszellem megteremtése.

A tehetségfejlesztésre nagy figyelmet fordítunk. Gimnáziumunk diákjai szerepelnek a szaktárgyi és műveltségterületi versenyeken, vetélkedőkön, városi, megyei, sőt országos szinten is. Hangsúlyos a nyelvtanítás, a középfokú nyelvvizsga megszerzése az érettségiig. Órarend szerint, rendes és fakultatív órákon készítjük fel diákjainkat az egyetemi felvételre.

Elérhetőségek:

Cím: 5900 Orosháza, Bajcsy-Zsilinszky u. 1.

OM-azonosító: 028280

Telefonszám: 68/411-771 · Fax: 68/419-269

E-mail: iskola@szekacs.lutheran.hu

Honlap: <http://szekacs.lutheran.hu/>

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Szülők Klubja alkalmak iskolánkban

„A rád bízott drága kincset őrizd meg a bennünk lakozó Szent Lélek által.”

[2Tím 1,14]

A gyermeknevelés az ember egyik legnehezebb, de egyben legnemesebb feladata. A ránk bízott emberpalánták növekedésének segítése sokszor minden valódi előzmény, tanulmányok, gyakorlati ismeretek hiányában végzendő „megbízás” nélküli feladat.

A leendő és gyakorló szülők is gyakran érzik, hogy milyen nagy felelősség gyermeket nevelni. Emellett persze nagyon nagy lehetőség is. Alapvetően minden szülő jót akar gyermekének, azonban nem mindig tudja, mire is van igazán szüksége. A gyermekek rengeteg, egymástól nagyon különböző lehetőséget hordoznak magukban. Vannak, akik a legkiválóbb szinten, némelyek „csak” átlagosan. Mi, szülők, felnőttek tudjuk őket hozzásegíteni ahhoz, hogy tényleg azzá váljanak, amire a legalkalmasabbak.

A gyermekek egészséges fejlődésének szempontjából a családi nevelés, a szülő-gyermek megfelelő viszonyának fontossága nemcsak a szakemberek számára egyértelmű. A pszichológia szerint az idő folyamán sokszor változott a szülők szerepének megítélése. Mindenkor kijelenthető azonban, hogy a gyermek normális fejlődéséhez szükségesek olyan személyek (ezek elsősorban a szülők kell, hogy legyenek), akik folyamatosan figyelemmel kísérik, irányítják és segítik a gyermek testi-pszichés növekedését. Minden felnövekvő gyermeknek az elsődleges szocializációs intézménye a család. Ez az a kiscsoport, ahol nemcsak a rokonság, hanem a fennálló társadalom normáit, szokásait, és szerepeit elsajátítja. Ebben a folyamatban kiemelkedő szerepet játszik a család nevelőfunkciója és az ehhez társuló elvek, eszközök, szabályok, a tapasztalt és látott példák.

A tavalyi évhez hasonlóan idén is folytatódunk (minden hónap utolsó szerdáján) iskolánkban a Szülők Klubja összejövetelei. Ez egy olyan közösség, ahol életmódbeli és nevelési tanácsokat kaphatnak a szülők, nagyszülők az iskola szakembereitől. Emel-

lett beszélhetnek hétköznapi problémáikról, tapasztalatot cserélhetnek és kikapcsolódhatnak. Alkalmaink minden esetben egy adott téma köré szerveződnek. Ezek megválasztásakor rugalmasan igazodunk a szülők igényeihez, és igyekszünk az őket érintő, foglalkoztató témákat napirendre tűzni.

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.” [Péld 22,6]

Szeptemberi találkozásunk során arra kerestük a választ, hogy *kell-e a gyermekeknek korlát*, és milyenek a jó határok. Mennyire érdemes szigorúnak lenni a gyermekkel? Természetesen – mint mindenben – a gyermeknevelésben is leghatékonyabb az „arany középút”. Fontosak a korlátok, hiszen azok óvják, védik a gyermeket, nemcsak gátolják. Ha egy szülő képes tiszteletben tartani a gyermeke(i) köré emelt határokat, akkor emberhez méltó fejlődést tud biztosítani utódai számára.

Azonban a határok tartása nem egyszerű feladat a mindennapok viharában, és nincs olyan szülő, aki ne hibázna. Valljuk be: nem is lehet tökéletesen nevelni. Mert aki hibátlanul szeretne nevelni, az hibázik a legtöbbet, hiszen teljes figyelmét a hibák elkerülésére összpontosítja. Minden szülőnek joga van naponta elkövetni hibát, mivel kudarcainkból mindig tanulhatunk. Ez ösztönöz, hogy a jövőben másként csináljuk. Tehát nem kell tökéletes szülőnek lenni. Ezért használja a pszichológia az „elég jó szülő” fogalmát. Nem kell tökéletesnek lenni, elegendő ha „elég jó” a szülő. Ha valamit nem jól tettünk, akkor változtassunk rajta. A gyermekek igen rugalmasak, gyorsan tudnak alkalmazkodni a változásokhoz. A lényeg, hogy következetesek és hitelesek tudjunk maradni döntéseinkben és tetteinkben.

„... a testvérszeretletben legyetek egymás iránt gyengédek, a tiszteletadásban egymást megelőzők...” [Róm 12,10]

Októberi alkalmunk során a *testvérkapcsolatok* kerültek górcső alá. A testvérek fontos szerepet játszanak a személyiség kialakulásában. Azonban nagyon nehéz következetesnek maradni, miközben gyermekeink énképe között nagy különbség lehet.

Nemcsak az egyéni különbségek kezelése okoz jókora fejtörést a szülőnek, hanem a testvérek harca is. A konfliktusok leggyakoribb alapja a féltékenység. Az ilyen viszályok mindig a szülői figyelemért és szeretetért való versengésből fakadnak. A testvéreknek nagyon fontos, hogy mi az, ami az övék, mi az, ami a másiké, vagyis egyfajta birtoklási igényről is beszélhetünk. Természetesen a gyermekek igazságérzete is szerepet játszik ilyenkor, hiszen azt is nagyon nehezen viselik, ha testvérük kap valamit, vagy birtokol valamit, esetleg csinálhat valamit, amit ők nem.

Gyakran ad okot a veszekedésre az önállóságra való törekvés, vagy az, amikor úgy érzik, nem tudják megfelelően érvényesíteni az akarataikat. Rosszul esik egy testvérnek az is, ha a másik testvér (általában az idősebb) azt érezteti vele, hogy ő még kicsi, és ezért nem veszi őt elég komolyan. Ezek a konfliktusok mind természetesek, azonban nem szabad legyintenünk rájuk, mondván, hogy „majd elintézik ők egymás között”. Elkerülni nem lehet őket, nem is kell, de a mi felelősségünk nagyon nagy a gyermekeink közti viszony alakulásában. Ha jól kezeljük a konfliktusaikat, az felnőtt korukban is előnyt jelent majd számukra szociális kapcsolataikban.

A legoptimálisabb az a testvérkapcsolat, amelyre folyamatos – de alapvetően barátságos – versengés jellemző, amelyben különböző területeken hol az egyik, hol a másik fél bizonyul jobbnak. A versengés ebben az esetben identitásképző: kialakítja az énhatárokat és erősíti az önbizalmat. Egy ilyen kétoldalú kapcsolat kialakításában a szülőknek nagy a felelőssége, hiszen biztosítaniuk kell, hogy a versengés ne váljon de-

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

☞ struktúrává, és hogy mindkét fél megtalálhassa azt a területet, amiben ő jobb, mint a testvére.

„Nem azt kértem, hogy vedd ki őket a világból, hanem, hogy őrizd meg őket a gonosztól!” [Jn 17,15]

Novemberben Madarász Géza, a rendőrség drogprevenációs tanácsadója meghívott előadóként tartott előadást a *gyermekekre leselkedő ártalmakról*. Tájékoztatót nyújtott a leggyakrabban előforduló drogokról, azok hatásairól, használatuk egészségügyi és jogi következményeiről. Felhívta a szülők figyelmét, hogy az új típusú kábítószerek sokkal veszélyesebbek, mint az úgy

nevezett „hagyományosak”, mivel összetételüket és hatásmechanizmusukat még a szakemberek sem ismerik. Sajnos nehéz lépést tartani a terjesztőkkel. Szinte minden nap újabb anyaggal lépnek piacra.

Beszámolt az átalakult fogyasztói magatartásról is, amit a megváltozott hatóanyagok is befolyásolnak. Manapság már nem korlátozódik a drogfogyasztás a hétvégekre, a diszkókra. Vannak fiatalok, akik napi szinten fogyasztják a drogokat.

Az előadó ismertette azokat a sajátos jegeket, amikről a laikusok is felismerhetik a rendszeres drogfogyasztókat. Emellett segítséget nyújtott a szülőknek abban, hogyan tudják gyermekeiket távol tartani

ezeztől az ártalmaktól, megelőzni a problémákat, valamint kezelni azokat, ha felmerülnek.

„Mert nem a gyermekek tartoznak gyűjteni a szülőknek, hanem a szülők a gyermekeknek.” [2Kor 12,14b]

A Szülő Klubja a tanév során folytatódik. A találkozások minden hónap utolsó szerdáján kerülnek megrendezésre iskolánkban. Következő alkalmunk január 28-án lesz, melynek témája: *A fejlődés megállíthatatlan. Hogyan neveljünk sikeres gyermekeket?*

PESICS ZSUZSANNA
iskolapszichológus

Szabadág! De hogyan?

A szabadság filozófiai, politikai, etikai fogalom; az ember társadalmi függőségének és függetlenségének, identitásának egyik legfontosabb meghatározója. Ezért a tudomány, a művészet és a hétköznapi ember számtalan módon definiálta vagy hivatkozott rá.

Hetente egyszer találkozok a gimnázium 12. évfolyamos diákjaival, társadalomismeret órában. Iskolánkban nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy diákjaink az iskolapadból kikerülve társadalmi kérdések iránt érzékeny, nyitott polgárai legyenek Magyarországnak, és a közéletben lehetőségeikhez mértén aktív és felelős szerepet vállaljanak. Hisszük, hogy az embert a közéletre is nevelni kell. Ennek során a közéleti értékek megismertetése, megértetése és szabad elfogadtatása ezért elengedhetetlen.

A közelmúltban az alkotmányosság klasszikus alapelveit tanulmányoztuk, így került elélnk a szabadság témája. Zárásként azt kapták feladatul a fiatalok, hogy írják le, hogyan értelmezik a szabadságot, mit jelent számukra ez a fogalom. Két diák dolgozatát szeretném megosztani az olvasókkal. Mindketten „perhatosok”, azaz a hat évfolyamos gimnáziumi osztály tanulói:

„... ahol az Úr lelke, ott a szabadság.” [2Kor 3,17b]

A szabadság az a kifejezés, amelyre minden ember vágyik. Hazánkban ez az érzés

legtöbbször csak egy álom volt, megtapasztalni sajnos nem tudta az ország. Évtizedekig küzdöttek ősünk a szabadságukért. Emberek milliói haltak meg a világban is ez szó miatt. Pedig eönmagában örök életet is jelenthet. De hogyan?

A Föld emberei mindig szabadságra vágytak, és ezért képesek bármit megtenni. Kivéve a legegyszerűbb lépést, ami nem kerül emberéletbe, nem kelt felháborodást, és nem lesz tőle lelkiismeret-furdalásuk. A szabadságról azonnal az jut az ember eszébe, hogy egy olyan élet, ahol nem áll felettünk senki, és azt csinálunk, amit csak szeretnénk. A fiatalok számára az a szabadság, amikor szüleik elengedik őket bulizni, és persze amikor „nem szólnak bele az életükbe”. A felnőtteknek is van szabadsága, bár csak nagyon korlátozott számban, s ez akkor sem feltétlenül a teljes kikapcsolódásról szól.

A szabadság nem egy olyan dolog, amit akkor érünk el, amikor senkihez nem tartozunk, vagy senki nem irányítja döntéseinket. Ennek pont az ellenkezője igaz. A szabadság minimum két félről szól. Az emberről és Istentől. Hiszen a teljes szabadságot az őt szolgáló életben találjuk. Az embert Isten szabadnak teremtette. Önálló gondolkodással látta el és rábízta az egész Földet. De mi visszaéltünk ezzel és azóta a szabadságért küzdeni kell. Ha elfogadjuk Isten bűnbocsánatát, akkor bármilyen

helyzetben szabadnak érezhetjük és tekintethetjük magunkat.

Nemrégiben egy egyházi szervezésű programon a váci börtön tagjai tartották az áhítatot. Elgondolkodtató volt, amiket mondtak. Évek óta bezártságban élnek bűneik miatt, mégis a legszabadabb embereknek érzik magukat. Börtönlelkészek terelték őket Isten útjára, és a legnagyobb mélységből hirtelen az Úr ölelő karjaiban találtak magukat. Rendszeres bibliáórákat és istentiszteleteket tartanak, egyházi dalokat énekelnek, és vannak olyanok, akik újakat írnak. A hívő raboknak egyenpólót gyártottak, amin az áhítatuk alapigéje áll: „... ahol az Úr lelke, ott a szabadság”. Ebből is látszik, hogy Isten bűnbocsánatát bárki elnyerheti, és hogy neki mindenki ugyanolyan fontos, legyen szó akár egyházi vezetőről, akár egy 20 éve börtönben ülő emberről.

A szabadság egyik szimbóluma a repülő madár. Szabadon száll oda, ahová szeretne, de ezek az utak sokszor több ezer kilométer hosszúak. A madaraknak is Isten ad erőt erre a nehéz útra. Mindenkit a kezein hordoz és megsegíti a nehézségekben. Nekünk csak el kell fogadnunk az Ő szeretetét, megvallanunk bűneinket és rábízni életünket. Ha ezt megtettük, szabad emberek leszünk, és Isten kegyelméből örök életet élhetünk. Végezetül a szabadságot kifejező, számomra legkedvesebb íge: „De akik az Úrban bíz- ☞

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

☞ *nak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.* [Ézs 40,31]

HACK DÓRA /

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” [Jn 3,16]

Mikor tudomásomra jutott, hogy esszét kell írjak a szabadságról, először is keményen elkezdtem gondolkodni, hogy mit tudnék leírni róla. A szabadság olyan kézenfekvőnek tűnik, hiszen benne élünk, megtapasztaljuk. Ennek ellenére nagyon nehéz bármit is írni róla, mert ez egy relatív fogalom. Mindenkinek mást jelent. Persze megegyeznek dolgok, de véleményem szerint ahány személy, annyi különböző kép létezik a szabadságról.

Más képet alkot erről egy Kínában, Senhszi tartományban élő férfi, mint egy Iránban élő nő. Tőlük megint teljesen eltérően határozná meg a szabadság fogalmát egy amerikai állampolgár vagy egy Botswana-ban élő busman. Az előző példakkal megint csak azt szeretném érzékeltetni, hogy a szabadság fogalma mindenkinek más. Változik személytől, kultúrától, területtől, népcsoporttól, társadalmi helyzettől, kortól függően.

A szabadság azt jelenti, hogy van jogod azt tenni, amit szeretnél, mindaddig, amíg ezzel más szabadságát nem sérted.

Számomra azonban a szabadság sokkal többet jelent, mint amit egy papírdarabon meghatároztak. Nekem az az igazi szabadság, hogy tudom: Jézus értem is meghalt a kereszten, az én bűneim miatt is szenvedett, és az ő vére megtisztít engem minden bűntől. Tudom, hogy Isten úgy szeret, hogy a Fiát adta értem, és ha hiszek benne, örök életem lesz. Szeretném, ha minél több

ember elfogadná Jézust személyes megváltójaként, hogy ezáltal ő is örök életet nyerhessen – hit által, kegyelemből.

VARJÚ VIKTOR /

A témára készülve találtam meg Heltai Jenő 1945-ben született versét a Szabadságról:

*Tudd meg: szabad csak az, akit
Szó nem butít, fény nem vakít,
Se rang, se kincs nem veszteget meg,
Az, aki nyíltan gyűlölhét, szerethet,
A látszatot lenézi, meg nem óvja,
Nincs letagadni, titkolni valója.*

*Tudd meg: szabad csak az, kinek
Ajkiát hazugság nem fertőzi meg,
Aki üres jelszókat nem visít,
Nem áztat, nem ígér, nem hamisít.
Nem alkuszik meg, hü becsületéhez,
Bátran kimondja, mit gondol, mit érez.*

*Nem nézi azt, hogy tetszetős-e,
Sem azt, kinek ki volt, és volt-e őse,
Nem bámul görnyedőn a kutyabőrre
S embernek nézi azt is, aki póre.
Tudd meg: szabad csak az, aki
Ha neve nincs is, mégis valaki,*

*Vagy forró, vagy hideg, de sose langyos,
Tüzet fölöslegesen nem harangoz,
Van mindene, ha nincs is semmije,
Mert nem szorul rá soha senkire.
Nem áll szemébe húzott vaskalappal,
Mindég kevélyen szembenéz a Nappal,*

*Vállalja azt, amit jó társa vállal,
És győzi szívvel, győzi vállal.
Helyét megállja mindég, mindenütt,
Többször cirógat, mint ahányszor üt,
De megmutatja olykor, hogy van ökle...
Szabad akar maradni mindörökre.*

*Szabadság! Ezt a megszentelt nevet
Könnyelműen, ingyen ajkadra ne vedd!
Tudd meg: szabad csak az, aki
Oly áhitattal mondja ki,
Mint istenének szent nevét a jó pap.
Szabad csak az, kit nem rettent a holnap.*

*Ínség, veszély, kin meg nem tántorít
És lelki béklyó többé nem szorít.
Hiába örzi porkoláb s lakat,
Az sose rab, ki lélekben szabad.
Az akkor is, ha koldus, nincstelen,
Gazdag, hatalmas, mert bilincstelen.*

*Ez nem ajándék. Ingyen ezt nem adják,
Hol áldozat nincs, nincs szabadság.
Ott van csupán, ahol szavát megértve
Meghalni tudnak s élni mernek érte.
De nem azért dúlt érte harc,
Hogy azt csináld, amit akarsz,*

*S mindazt, miért más robotolt,
Magad javára letarold,
Mert szabadabb szeretnél lenni másnál.
A szabadság nem perzsavásár.
Nem a te árud. Milliók kincse az,
Mint a reménység, napsugár, tavasz,*

*Mint a virág, mely dús kelyhét kitarva
Ráönti illatát a szomjazó világra,
Hogy abból jótestvéri jusson
Minden szegénynek ugyanannyi jusson.
Míg több jut egynek, másnak kevesebb,
Nincs még szabadság, éget még a seb.*

*Amíg te is csak másnál szabadabb vagy,
Te sem vagy még szabad, te is csak...
Gyáva rab vagy.*

**Közreadta:
FEHÉR BORBÁLA**

A vasárnapi evangélikus istentiszteleteink igehirdetéseit a kedves testvérek hétről hétre meghallgathatják az interneten is. Az oldal címe: oroshaza.lutheran.hu
Igehirdetéseink 2008. augusztus 31. óta mindig felkerülnek a világhálóra (eltekintve egy-két technikai hibától), így rendsze-

res a közkinccsé tételük. Isten áldása legyen minden olyan alkalmon, ahol az Ő igéje hangzik. Hisszük a próféta tanítás szerint, hogy „...az én ígém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” [Ézs 55,11]

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

„Párizsban járt az ősz...” és a Székácsosok

2014. október 24–28-ig Párizsban jártunk – érdeklődő diákok, szülők, tanárok. Elindultunk közösen felfedezni „Európa fővárosát”.

Hajnali háromkor 44 álmos szempár tekintett vissza rám, amikor végignézttem a buszon, kintről pedig aggódó szülői szemek kísérték végig az indulás előtti perceket. Több mint 1600 km megtétele állt előttünk. A buszvezetőink néhány tréfás mondattal igyekeztek derűsebbé tenni az utolsó gondterhelt perceket, majd nekivágtunk az útnak.

Budapesten megállva vettük fel idegenvezetőnket, Kati nénit, akiben – nagy meglepődésünkre – egy pedagógus múlttal rendelkező, energikus, katonás 64 éves hölgyet ismerhettünk meg. Útközben is nagyon sok mindent megtudhattunk tőle. Például Ausztria magyar vonatkozású történelmi eseményeiről és a Habsburg családról.

Három nap állt előttünk, hogy felfedezzük Párizs nevezetességeit, megérezhessük a régmúlt idők óta mit sem kopott varázsát és szépségét, beszívjuk történelmi levegőjét.

Az ott töltött idő minden pillanatát kihasználtuk a nevezetességek megtekintésére, idegenvezetőnk által elmondott információk megjegyzésére, aki feszített tempót igényelt tőlünk, amelyet egy cseppet sem bántunk, hiszen az őszi szünetben még maradt időnk pihenésre.

A megérkezésünk utáni első reggelen a *reimsi katedrális* tekinthettük meg, mely francia királyok koronázásának volt szemtanúja. A katedrálisba lépve elszorult a torunk a hatalmas színes üvegablakok, csúcsíves boltozatok láttán, melyeket eddig csak képekről ismerhettünk. Úgy éreztük, hogy már ezért megérte a hosszú, fárasztó út. Rövid buszozás után megérkeztünk Párizs szélehez. Izgatottan kérésgettük tekintetünkkel az Eiffel-tornyot, hogy ki látja meg hamarabb, de a város szemérmes ködbe burkolózott, és az eső is csepergett. Ahogy megállt a busz a *Trocadérónál*, mintegy varázsütésre elállt az eső, és lélegzetelállító látványban lehetett részünk. Ott állt előttünk teljes valójában a legszebb panoráma, amit

valaha láthattunk: az *Eiffel-torony* szökőkúttal övezve és a város szíve.

Láttuk a legendás *Cité-szigetet*, a Victor Hugót is megihlető gótikus *Notre-Dame-ot*, a *Sainte-Chapelle-t*, a *Conciergerie-t*, Párizs legszebb hídját a *Pont Neuf*öt, s fejet hajtottunk a *Sorbonne* egyetem nagysága előtt. A *Luxembourg-kert* színpompás tarkaságában gyönyörködhattunk az őszi nap fényében fürdőző többi emberrel közösen. A versailles-i kastélyban megcsodáltuk a szebbnél szebb termeket. Felkerestük Párizs legszebb tereit (például *Concorde*), sétáltunk a *Champs-Élysées-n* (Európa főutcáján), megtekintettük az Invalidusok

fense-negyed modern, kivilágított épületeinél búcsúztunk a franciák fővárosától.

A résztvevők a következőképpen vélekedtek a az útról:

„Nekem ez volt a legjobb őszi szünet!”

„Szerintem mindenki nagyon jól érezte magát, nekem egy álmom valósult meg.”

„Köszönök szépen mindent! Nekem is egy álmom vált valóra, és szerintem mindenki remekül érezte magát!”

„Nagyon hálás vagyok, hogy csak ott kellett lenni, gondtalanul élvezni az út minden percét, nagyon köszönöm! Bakkancslistánról le- és rá újra felkerült Párizs. Ha megint mennétek, szóljatok!”

Dómját, ahol Napóleon sírját találjuk, és láttuk hatalmas Diadalívét (sőt, fel is mentünk a tetejére), a *Petit Palais-t*, a *Grand Palais-t*, az Operát. Majd megmásztuk az Eiffel-tornyot, ahonnan a naplemente csodás fényeit láthattuk. Esti sétahajózást tettünk a Szajrán, s ellátogattunk a *Montmartere-ra*, ahol a bizánci stílusban épült *Sacre Coeur Bazilikában* gyönyörködhattunk. Tettünk egy sétát a festők és művészek otthonában, a *Louvre*-ban, mely a világ egyik legismertebb múzeuma, de a parfümmúzeumban is jártunk, ahol ismerkedhettünk a parfümök illatösszetevőivel és illatkreációival. Az 1893-ban alapított *Galeries Lafayette* világhírű divatmárkákát forgalmazó áruházában rácsodálkozhattunk a gyönyörű neobizánci üvegkupolára. Végül a *De-*

„Ha lehetne, azonnal indulnék vissza!”

„Ha jól meggondolom, a diákok az iskolai szünetben önként vállalták, hogy velünk, pedagógusokkal legyenek, tanuljanak. Sőt, mi is vállaltuk, hogy a szünetünket a gyerekekkel töltsük és továbbképzésen vegyünk részt, nem is beszélve a kedves szülőkről, akik velünk jöttek.”

Többen már másnap gondolkodás nélkül visszaindultak volna. Reméljük, lesz még rá lehetőség! Addig is készülődünk jövő nyárra tervezett útra: Londonba busszal. Diákok, szülők, tanárok közösen megyünk világot látni, s a szünetben is tanulni, egymást és az úti célt még jobban megismerni, élményekkel gazdagodni, azokat továbbadni.

CELUSKÁNÉ CSEPREGI ALÍCIA

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Márton-bál 2014

„Dicsérjétek dobbal, körtáncot járva, dicsérjétek citerával és fuvolával!” [Zsolt 150,4]

I dén 9. alkalommal rendeztük meg jótékonyági bálunkat, a Márton-bált. A szándék, hogy nehezebb szociális háttérből érkező diákjaink is eljuthassanak tanulmányi kirándulásokra, kulturális programokra, szülői közösségünkben fogalmazódott meg évekkkel ezelőtt, és a mai napig az ő hathatós támogatásukkal valósul meg ez a táncos mulatság.

Ebben az évben tehetséges diákjaink fuvola- és hegedűjátéka, illetve negyedik osztályosaink néptánc-összeállítása nyitotta meg az estét.

Egyházmegyénk esperese, Lázár Zsolt bevezető gondolatai és fenntartó gyülekezetünk igazgatólelkésze, Ördög Endre pohárköszöntője után egy igazán hangulatos, vidám estét töltöttünk együtt, értékes tomlatárgyakkal gazdagodva.

Istennek hála, hogy vannak jó szándékú, adakozó szülők, illetve iskolánk célkitűzéseivel szimpatizáló magánemberek, akik segítségével újra megfelelő összeg – több mint 500 ezer Ft – áll a rendelkezésünkre ahhoz, hogy minden diákunk hasonlóan részesedjen a tanulmányait gazdagító értékes programokból.

NAGYNÉ GYÖRGYI SZILVIA

Móra Ferenc:
Amikor a Földön

*Amikor a földön
Gyermekek zokognak,
Az ég angyalkái
Mind elszomorodnak.
Vidám kacajuknak
Meggzegül a szárnya,
Felhőt borítanak
Az ég ablakára,
Bánatos szemükből
Könnyek harmatoznak,
Amikor a földön
Gyermekek zokognak.*

*Amikor a földön
Gyermekek nevetnek,
Nagy az öröm kéklő
Mezején a mennynek.
Jókedvű angyalkák
Le-lekukucsálnak,
Fellegek nyílásán
Csókokat dobálnak,
Szívárványszalagból
Csokrot kötögetnek,
Amikor a földön
Gyermekek nevetnek.*

Tisztelt Vendégek!

Móra Ferenc ezen soraival sok szeretettel köszöntöm Önöket iskolánk Szülői Közössége nevében.

Nekünk, szülőknél a gyermekek a legfontosabbak. Ha ők örülnek, mi is örülünk, ha szomorúak, mi is azok vagyunk. Igyekszünk nekik mindig a legjobbat nyújtani.

Vannak azonban az életben olyan pillanatok, amikor ezt sajnos nem tehetjük. Egyre többször adódik olyan helyzet, hogy egy-egy gyermeket nem tudnak a szülei az iskolai vagy osztálykirándulásra befizetni.

Hála Istennek, iskolánk alapítványából sikerül ezeket a gyermekeket évről évre támogatni. Köszönetet mondok Fehér Borbála igazgatónőnek azoknak a kis- és nagydiákoknak a nevében, akik életük talán felejthetetlen kirándulásaira juthattak el az alapítvány segítségével. Köszönjük minden támogató cégnek, szülőnek, magánembernek a sok felajánlást és a szép, értékes tomlatárgyakat.

Úgy gondolom, hogy aki ma este itt a bálon megjelent, jót cselekszik és nemes célt szolgál. Rászoruló gyermekek támogatása mindig is jó tett. Kívánom, hogy Sík Sándor gondolatainak jegyében ugyanígy találkozzunk jövőre is:

*Tekintet nélkül arra, hogy
Másoknak tetszik
Vagy nem,
Tekintet nélkül arra, hogy
Látják-e vagy nem
Tekintet nélkül arra, hogy lesz-e
Sikere vagy nem,
Tedd a jót!*

*Tégy minden jót, amit
Megtethetsz,
Ott, ahol vagy,
Úgy, ahogy teheted,
Akkorát, amekkorát tehetesz,
De mindig, szüntelen ez legyen
A programod!*

SZABÓNÉ IVÁNYI ERIKA
Szülői Munkaközösség

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Erőleves à la Székács

Vége egy tantestületet, ízesítsd egy iskolalelkéssel, valamint lelkes tagokkal, adj hozzá néhány liter vizet, majd végül pár leveskockát is. Tálaláskor hintsd meg némi jókedvvel, kíváncsisággal, őszinteséggel.

Ilyen volt a mi első közös erőlevesünk. Egy fárasztó nap estéjén, amikor már mindenkinek tele volt a lelke az aznapi zajokkal és csendekkel, kudarcokkal és sikerekkel. Utolsó erőnkéből még felsétáltunk a díszterembe. Az egyszerűen terített asztalokon gyertyák égtek. Minden asztalra került egy kis nassolnivaló is. Megidéztek a szerzetesrendek étkezéseinek hangulatát, amikor is az asztali áldás után, a leves kanalazgatása

közben meghallgatunk egy lélekmelengető történetet. Nem beszélgettünk, hanem a felolvasóra figyeltünk.

A történet egy iskolaigazgatóról szólt, aki az egyik tanítványa szégyenét és megaláztatását egyetlen mondattal visszajára fordította.

Valakihez mi is küldtünk. Isten gyerekeket bízott ránk, hogy szavainkkal ne csak tanítsunk, hanem gyógyítsunk is.

Két elgondolkasztó diaszorozatot láttunk. Az egyik bemutatta, hogy a világ különböző tájain milyen szobákban alszanak a gyerekek, a másik, hogy milyen úton és módon jutnak el az iskolába.

Az este beszélgetéssel zárult. A mellet-

tünk ülő kollégáknak mondtuk el, hogy mit szeretünk benne. Hiszen olyan keveset mondjuk el a másoknak, hogy mennyire fontos nekünk, hogy milyen jól esik a jelenléte, a mosolya, hogy milyen sokat tanulunk tőle. Jó volt hallani a régi munkatársak egymás iránti őszinte szavait, és jól estek az új kollégákat biztató kedves szavak. Mikközben levest merítettünk, erőt merítettünk. Egymás tekintetéből, a másik szavából, kínáló kezéből.

Isten munkatársai vagyunk. Ez nagy felelősség és nagy áldás is. Akik ott voltunk, mind erőre kaptunk. S azután? Várjuk a repetát.

SZIGETHY NÉ SZENTECZKI KATALIN

SZIVÁRVÁNY FOGLALKOZÁSOK

A SZÉKÁCS EVANGÉLIKUS ISKOLÁBAN

KEDVES ISKOLÁBA KÉSZÜLŐ GYEREKEK!

EBBEN A TANÉVBEN ISMÉT MEGNYITJUK KAPUNKAT, ÉS HETENTE EGYSZER JÁTÉKOS, VIDÁM DÉLUTÁNRA HÍVUNK BENNETEKET. MINDEN ALKALOM EGY KICSIT MÁS LESZ, MINT A TÖBBI. ITT KIPRÓBÁLHATJÁTOK, MILYEN ISKOLÁSNAK LENNI, ÉS TALÁLKOZHATOK A LEENDŐ TANÍTÓ NÉNITEKKEL IS.

FOGLALKOZÁSAINK -BEN:

JANUÁR 14-ÉN: JÁTÉK ÉS TÁNC
JANUÁR 21-ÉN: ANGOL
JANUÁR 28-ÁN: INTERAKTÍV TÁBLA
FEBRUÁR 4-ÉN: SORVERSENY
FEBRUÁR 11-ÉN: NÉMET NYELV
FEBRUÁR 18-ÁN: INFORMATIKA

FEBRUÁR 23-ÁN: NÉPI JÁTÉKOK
MÁRCIUS 4-ÉN: MESE, DRÁMA
MÁRCIUS 11-ÉN: KALANDTÚRA JÉZUSSAL
MÁRCIUS 18-ÁN: ORIGAMI
MÁRCIUS 25-ÉN: NÉPTÁNC

SZERETETTEL ÉS SOK MEGLEPETÉSSSEL VÁRUNK BENNETEKET!

A FOGLALKOZÁSOK KEZDETE 16.15
 HELYSZÍNÜNK A 3. A OSZTÁLYTERME (FÖLDSZINT, A BEJÁRATTÓL JOBBRA)

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

„Ujjong a szívünk, dalra gyűl..”

Az elmúlt napok óvodánkban az ünnepvárás jegyében teltek. Bár az időjárás nem kifejezetten télies, a naptár azonban a közelgő év végét jelzi, az egyházi esztendő pedig advent első vasárnapjával kezdetét vette.

Már hagyomány kicsinyeink körében, hogy az első adventi gyertyát a vasárnapokat megelőző pénteken gyújtjuk meg. Az adventi koszorú egyre gyarapodó fénye szimbolizálja a közelgő ünnep fényét: Jézust, „a világ világosságát”.

Idén mindegyik gyertyagyújtásra egy-egy lelkészünket várjuk nagyon sok szeretettel, így az óvodások közelebről megismerhetik őket. A lelkészek adventi szolgálataik alkalmával személyes kapcsolatot alakíthatnak ki a legkisebbekkel. Az első adventi gyertyát november 28-án Szigethy Szilárd iskolalelkész gyújtotta meg. A gyermekekhez szóló gondolatai után három adventi ének hangzott fel óvodásaink előadásában. A kisgyermek énekét színesítette néhány óvó néni hangszeres kísérete.

Óvodánk épülete kívül és belül ezekben a hetekben folyamatosan ünnepi díszbe öltözik. Az óvó nénik nemcsak az esztétikus, színes díszekkel, dekorációkkal igyekeznek maradandó élményeket szerezni gyermekeiknek, hanem az énekes-zenei, irodalmi művek által és a reggeli áhítatok témáin keresztül is. Ezekben a meghatározó pillanatokban, percekben készítjük fel gyermeink lelkét az Úr Jézus születésének csodájára. Szeretnénk évről évre megéreztetni velük karácsony üzenetét.

Számos programon is részt veszünk, amik megerősítik gyermeink hitét, és izgalmassá teszik az örömteli várakozást. Mind a hat csoportunk ellátogat egy-egy adventi alkalomra a templomba, a kisebbek a Típegő, a nagyobbak a Családi istentiszteleten vesznek részt szüleikkel. Csak remélni tudjuk, hogy ezek az egyházi alkal-

mak több családot is megérintenek, és rendszeres látogatói lesznek ezeknek a vasárnapi programoknak.

Iskolánk diákjai minden decemberben adventi teázással egybekötött, meghitt délutónra hívják nagycsoportosainkat.

A Fénysugár Nyugdíjas Egyesület tagjait idén a Pillangó csoport lepi meg ünnepi műsorával.

Istennek hála, gyermeink szülei hálásak azért a lehetőségért, hogy decemberben egy adventi nyílt napon vehetnek részt, ahol gyermekeikkel közösen készülődhetnek karácsonyra. Az óvó néni kreativitásának és lelkesedésének köszönhetően csoportonként minden család több karácsonyi dísz, dekorációt és frissen sült mézeskalácsot vihet haza.

Evangelikus óvodánkban a karácsonyi ünnep szellemiségéhez méltón készítjük fel gyermekeinket Jézus születésére. Szüleik, nagyszüleik előtt erről tesznek bizonyosságot a karácsonyi ünnepélyeken, ahol jeleneteket, verseket adnak elő, és boldogan énekelik, hogy „a kis Jézus megszületett, örvendjünk”. Kívánom, kedves Testvéreim, hogy mindannyian tiszta szívből örvendjenek a Megváltó Krisztus születésének, és legyen áldott, békés karácsonyuk!

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Csehi József

KERESZTELÉS (3 éven aluli gyermekek)

Melega Krisztián és Mészáros Anikó Erzsébet leánya:

TÍMEA RÉKA 2014. október 11.

Kovács Zsolt és Pacsika Viktória fia:

DÁNIEL 2014. október 12.

Szőnyi László és Bobvos Szilvia fia:

ANDRÁS LÁSZLÓ 2014. november 22.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

TEMETÉS (2014. október 29.–2014. december 10.)

Miszlai György (88) · Csete Jánosné (Birkás Julianna 87)

· dr. Tömböly Jánosné (Novák Magdolna 92) · Faragó

Istvánné (Adorján Margit 66) · Kis Jánosné (Dén Katalin

83) · Csizmadia Ferencné (Györgyi Irén 82)

„A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT

CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ.” [1]n 2,17]

ADOMÁNYOK AZ OROSHÁZI HARANGSZÓ ÚJSÁGRA

2014. október 13.–2014. december 15.

Lázár Pál és felesége	2000 Ft	id. Rajki István és Rajki Istvánné	2000 Ft	özv. Csete Sándorné és családja	5000 Ft
Fülöp Béláné	2000 Ft	Rajki István és Rajki Istvánné	5000 Ft	ifj. Dimák Sándor és felesége	2000 Ft
Bánki-Horváth Jolán	1000 Ft	Szemenyei Márta	2000 Ft	Varga Lászlóné	1000 Ft
Verasztó Józsefné	2000 Ft	Csizsár Mihályné	2000 Ft	Mórocz Antal	3000 Ft
Jankainé Zelenka Anikó	1000 Ft	Kunos Lajosné	2000 Ft	Gellény Ferencné	1000 Ft
Rajki Zoltán és Rajki Róbert	2000 Ft	Székács Evangélikus Iskola	5000 Ft	Pintér János	5000 Ft
Sin Ida	5500 Ft	Tóth Imre	5000 Ft	Hajdú Zoltán	2000 Ft
Czikora Lajos	2000 Ft	Szekeres Józsefné	1000 Ft	Király Béla és felesége	3000 Ft
Tarr István és felesége	2000 Ft	Kiss Sándorné	2000 Ft	Kovács Pálné	500 Ft
Horváth Zsolt	2000 Ft	Kissné Betkó Katalin	3000 Ft	Halupa József	1000 Ft
Schmieder Józsefné	2000 Ft	Laszli Józsefné	1000 Ft	Éliás Dávid és felesége	5000 Ft
Vetési Imréné	1000 Ft	Kátai-Pál Mihályné	1000 Ft	Nagy Dénesné	1000 Ft
özv. Adorján Lajosné	1000 Ft	Dr. Horváthné Csepregi Terézia	1500 Ft	Jankó Bálint	4000 Ft
Dr. Fehér Dezső	5000 Ft	özv. Szepesi Dezsőné	1000 Ft	Pásztorcsik Jánosné	2000 Ft
Kovács Ferenc és felesége	2000 Ft	Pusztainé Nagy Erzsébet	1000 Ft	Név nélküli adomány	1000 Ft

HELYREIGAZÍTÁS

Előző számunkban az adományozók neve mellett téves összegek szerepeltek.

A 2014. május 29.–2014. október 7. közötti adományok helyes listáját alább közöljük. Ezúton kérünk elnézést a hibáért.

Csmela József	2000 Ft	Gombkötő Irén	1000 Ft	Kissné Betkó Katalin	3000 Ft
Györgyi Bálintné	2000 Ft	Pusztainé Nagy Erzsébet	1000 Ft	Dr. Formann István és felesége	10000 Ft
Fülel Lajosné	1000 Ft	Éliás Dávid és felesége	4000 Ft	Berta Károlyné	2000 Ft
Dr. Bárány Ferenc	5000 Ft	Szokolai Ferencné	2000 Ft	Tóth Béla	2000 Ft
Tóth László	3000 Ft	Gombkötő Sándor	2000 Ft	Dr. Horváthné Csepregi Terézia	1500 Ft
Deák Ferencné	1000 Ft	Szabó Bálint és felesége	2000 Ft	Schmieder Józsefné	1000 Ft
özv. Vári Szabó Lajosné	500 Ft	Ballai Mihályné	1500 Ft	Baki Béláné	3000 Ft
vitéz Simon Árpád	20000 Ft	Tóth János és családja	2000 Ft	Dér Jánosné	2000 Ft
Ilovsky Béla	5000 Ft	Vili István és felesége	2000 Ft	Megyik Sándorné	1000 Ft
Baranyi Jánosné	2000 Ft	Tóth Béláné	1000 Ft	Hajdú János és felesége	2000 Ft
Czikora Lajos	2000 Ft	Tóth Anikó	1000 Ft	Kovács Tiborné	2000 Ft
ifj. Györgyi István	5000 Ft	Farkasné Tóth Mariann	1000 Ft	Tarsoly Lászlóné	2000 Ft
Nagy Dénesné	1000 Ft	Hanyecz Zoltán	1000 Ft	Csete József	10000 Ft